

ÚJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

10 FONT (értékelt adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1979 AUGUSZTUS 17, péntek 9453. szám

Zsidó-néger feszültséget váltott ki Young lemondása

Carter is haragszik Izraelre — Jeruzsálemi politikai körök: „Amerika belügye...”

Jimmy Carter elnök tegnap közeli munkatársai előtt súlyos bírálatot tartott Izrael és az amerikai zsidóság vezetőit, amiért olyan helyzetet teremtettek, amelyben kénytelen volt lemondani egyik legjobb barátját és legközelebbi munkatársát, Andrew Young UNO-főmegbízottat. Hír szerint az amerikai néger lakosság körében is fokozottabban antiszemita megnyilvánulásokat tapasztaltak az elmúlt 36 óra folyamán.

Az amerikai zsidó vezetőket meglepte, sőt megdöbbentette A. Young lemondása, illetve annak drámai körülményei. Egyesek közülük azt a javaslatot vetették fel, hogy találkozzon kezdeményeznek Younggal annak megmagyarázására, hogy

híralatuk nem személyesen elene, hanem az amerikai külügyminisztérium ellen irányult.

Carter elnök egyik közeli munkatársa tegnap annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a Young-ügy még jobban megrendíti az amerikai néger és zsidó közösség között fennálló, amúgyis meglehetősen ingatag kapcsolatokat. Hozzáfűzte, hogy

a Fehér Házban egyre inkább az a vélemény uralkodik, hogy Izrael és a zsidó közösség vezetői most már Carter fejét akarják.

Jessy Jackson, az amerikai négerek egyik ismert vezetője azt mondta néger női közéleti aktivisták előtt, hogy Young távozásának a levét Izrael, illetve az amerikai zsidóság issza meg, amennyiben a néger lakosság egyre nyíltabban az arabok pártjára kel.

Az Izrael-ellenes érzelmeket csak fokozzák azok az amerikai sajtójelentések, amelyek szerint izraeli főtisztviselők állítólag megelégedésüket fejezték ki Young távozásá felett. Kétségtelen, hogy

a főmegbízott lemondása komoly csapás volt Carter egyéni presztízsének is,

jöllehet Youngnak azért kellett távoznia, mert félrevezette feletteseit és nem azért, mert az amerikai irányvonallal ellentétben cselekedett.

Jeruzsálemben tegnap estig nem reagáltak hivatalosan az amerikai főmegbízott lemondására, de politikai körök hangsúlyozták, hogy

az amerikai kormányzat legutóbbi cselekedetei a PFSz ügyében „rendkívül aggasztóak”

és hogy a folyamat tulajdonképpen a Kreisky — Brandt — Árafát hármastalálkozóval vette kezdetét. Hozzáfűzték, hogy Young elbocsátása Amerika belügye, melybe Izraelnek nincs és nem lehet beleszólása, de

Izrael továbbra is aggodalom-

mal figyeli az amerikai álláspontban bekövetkező változásokat.

Az izraeli politikai körök a tolvábiakban hangoztatták, hogy Izraelnek nincs és nem volt személyes kifogása Young ellen, hanem csak a közöttük és a PFSz emberei közötti érintkezés ellen, annál is inkább, mert Young ezzel a viselkedéssel megszegte az amerikai kormányzat Izraellel szemben vállalt elkötelezettségeit.

Feltételezik, hogy Izrael részletesen kifejti álláspontját ebben az ügyben Robert Strauss vándornagykövet előtt, aki — mint jelentették — ma délelőtt érkezik néhány órára látogatásra Izraelbe.

Andrew Young tegnap felhívással fordult a nagyobb amerikai városok néger polgármestereihez, hogy igyekezzenek lecsillapítani a kedélyeket a néger lakosság körében és elejét venni az esetleges antiszemita kilengéseknek. Hozzáfűzte, hogy nem szeretné, ha az amerikai néger lakosság a PFSz érdekképviselőjé válna, — bár reálisnak tartja a kilátásokat, hogy a PFSz adott esetben mérsékeli vonalvezetését és elismeri Izrael létjogosultságát.

A CIGARETTA-NAGYKERESKEDŐK:

»Beszűntetjük a hazai cigaretták forgalomba hozatalát«

A cigaretta nagykereskedők szervezete táviratilag értesítette a Dubek gyár vezetőjét, hogy vasárnaptól kezdve beszüntetik a hazai gyártmányú cigaretták terjesztését az országban.

A szervezet elnöke azt mon-

dotta, hogy azért határozták el magukat erre a lépésre, mert a közvetítési jutalékok nem emelkedtek, az továbbra is 3,2 százalék, annak ellenére, hogy drágult az üzemanyag és emelkedett az alkalmazottak fizetése.

A Dubek igazgatósága hangoztatja, hogy csak akkor emelhetik a jutalékokat, ha a cigaretta ára is emelkedik. A kereskedelem- és iparügyi minisztérium azonban elutasította az áremelési kérelmet, illetve Patt miniszter csak októberben hajlandó tárgyalni arról.

A polgár felülírása
Mindenféle bútor és antik bútor felülírása, modern színre, a megrendelő otthonában is. Konyhák bevonása formaikkával. Felelősségteljes munka.
SINGER
Mágen Ávráhám 8. Jaffa este 03-845733
Beszélnek magyarul

VIDEOKOL 77
SZINES és FEHÉR-FEKETE TELEVÍZIÓK JAVÍTÁSA ÉS ÉVES BIZTOSÍTÁS
mindenféle televízió számára
Privát antennák felszerelése
783828 • 785289

ZÉLIG BIJUNAK ÉS HERCINEK
Dej — New-York
ELSŐ FIUNOKÁJUK BRIT-MILAJA
ALKALMÁBÓL
SOK ÖRÖMET KIVÁNNAK
Izraelben élő testvérei és családjaik

A legsikerültebb
ESKUVÓK
BRIT MILÁ
és
BÁR MICVÁ
A BÉT HAROFÉBAN,
A CSODÁS KERTTEL,
Heftman u. 1.
GROSZ LILIT
Máze u. 42.
(Rothschild-sarok),
tel. 298772, 722314
A BÉT HAROFÉ
épületében
előadóterem 400 hellyel
kongresszusok és gyűlések számára

EL ÁHRÁM:

Döntő fontosságúak lesznek a Szádát-Strauss tárgyalások

Kairó (UPI). — Anuár Szádát egyiptomi elnök döntő fontosságú tárgyalásokat folytat Robert Strauss nagykövettel, az amerikai elnök személyes közelkezeti kiküldöttjével, aki ma, pénteken este érkezik Kairóba. A tárgyalások célja a palesztinai probléma megoldásának megkísérlése lesz — írja ez El Áhrám című kairói felhivatalos.

A lap többek között azt írja még, hogy Strauss, aki Harold Saunders amerikai helyettes kül-

ügyminiszter és Philip Klotznik, a Zsidó Világkongresszus elnöke kíséretében jön az egyiptomi fővárosba, szombaton úgyszólván egész nap folytatja a tárgyalásokat Szádát elnökkel, valamint Chuszní Mubárak alelnökkel és dr. Musztafa Chálil miniszterelnökkel. Strauss egyiptomi tartózkodása idején az amerikai nagykövetség épületében „diplomáciai értekezletet” is rendeznek, kairói, ammani és riadi amerikai nagykövetek részvételével.

Először a világtörténelemben:

Nyolcasikrek születtek!

Nápoly (UPI). — Pasqualina Chianese, 29 éves nápolyi háziasszony tegnap — először a világtörténelemben — nyolcasikreket szült. Az asszony 3 kislánynak adott életet a nápolyi kórházban, amelynek közlése szerint az anya állapota kitűnő. A nyolc csecsemőt más kórházba szállították át, intenzív orvosi kezelés céljából. Súlyuk 400 gramm és 1,2 kiló között mozog.

Az United Press hírügynökség jelentése szerint az apa, Signor Chianese 34 éves, foglalkozására nézve biztosítási ügynök. Pasqualina asszony 3 évvel ezelőtt hatosikreket szült, de valamennyi csecsemő egy órán belül meghalt.

Az orvostudomány feljegyzései szerint az eddigi rekordot egy délafrikai fehér asszony tartotta, aki 1974 januárjában a Fokvárosban hatosikreket adott életre.

Eltemették Jehosua Rabinovicsot

A tel-avivi Trumpeldor-utcában levő régi temetőben tegnap délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Jehosua Rabinovicsot, Tel Aviv volt polgármesterét és Izrael volt pénzügyminiszterét.

Rabinovics földi maradványait a tel-avivi városháza csarnokában ravatalozták fel, ahol Slomo Láhát polgármester és Szmichá Ehrlich pénzügyminiszter, továbbá Simon Peresz, a Munkapárt elnöke

vett tőle búcsút. A sír mellett Jicchák Rábin volt miniszterelnök paratálta el a nagy halottat, akinek koporsója előtt ezres tömegek vonultak el a déli órákban.

RENDŐRLÁNY HALÁLOS SZERENCSETLENSÉGE

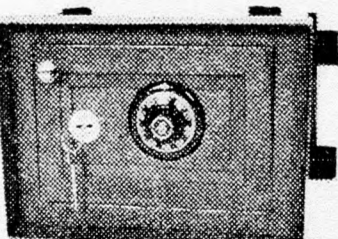
Ráchel Dámon rendőrtörzsmester, aki az abu-kábiri őrzés fogdában teljesített szolgálatot, halálos közlekedési baleset áldozata lett.

A rendőrlány magánautóján hajtott Járum kibuc közelében, amikor az egyik hátsó kerék hirtelen defektet kapott, az autó felborult és maga alá temette vezetőjét, aki kórházba szállítás közben meghalt.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint ma enyhe, kellemes lesz az időjárás. Várható hőmérsékletek: Jeruzsálem, Cfat 16–25, Tel Aviv, Haifa 22–28, Afula 20–29, Ludd 21–28, Beér Séva 20–30, Ejlát 26–35 fok.

SZÉFEK

PÁNCÉLKASSZAK HÁZI SZÉFEK
Szerviz * Tanácsadás Felszerelés

„SZÉF KÁSZAFOT”
Ibn Gvirol 114. T.A.
Tel. 226613
Ügynökségek országsszerte
Beér-Séva és dél: 057-33037
Jeruzsálem: 02-246788

Az indiai miniszterelnök:

„PAKISZTÁN ATOMFEGYVERT AKAR GYÁRTANI”

New Delhi (UPI, Reuter). — Szingh indiai miniszterelnök az indiai függetlenség nap alkalmából megtartott beszédében azt mondta, lehetséges, hogy India újra mérlegeli azon határozatát, hogy nem gyárt atomfegyvert — ha Pakisztán elkezdi atomfegyvert gyártani.

Az indiai miniszterelnök szerint lehetséges, hogy a pakisztáni próbálkozások atomfegyver előállítására India ellen irányulnak. Hozzáfűzte, megbízható információi vannak a pakisztáni atomkísérletekről.

Figyelmeztető sztrájk a Discount Bankban

Ma, pénteken zárva tart a Discount bank valamennyi fiókja. Az alkalmazottak egynapos figyelmeztető sztrájkot hirdettek, amiért az igazgatóság halogatja, szerintük, az 1979-es munkaszerződésükkel kapcsolatos tárgyalásokat.

A bank országos üzemi bizottságának elnöke tegnap azt mondta, hogy a dolgozók komoly tárgyalásokat akarnak folytatni a bankkal fizetésükről, „az igazgatóság azonban olyan formában ült le tárgyalni, amely aligha nevezhető komolyknak”.

Éli Kohén, a Discount bank vezérigazgató-helyettese szerint a bank nem tehet eleget az alkalmazottak fizetésemelési követeléseinek, melyek egyes esetekben eléri a 100 százalékot.

A Cáhál cáfolja az izraeli katona foglyulejtéséről szóló hírt

„Nem volt semmiféle összecsapás 10 nappal ezelőtt terroristák és izraeli járőr között”

A Cáhál hivatalosan megcáfolta az irákiak égisze alatt működő Felszabadító Néppont nevű terroriszervezet szerdán este kiadott jelentését, mely szerint a terroriszervezet tagjai 10 nappal ezelőtt Dél-Libanonban megtámadtak egy izraeli járőrt, nyolc izraeli katonát megöltek, egyet pedig foglyul ejtettek. Az iráki hírszolgálati iroda által közölt jelentés megemlíti a „fogoly” nevét is, Dávid Sámir. A hadsereg szóvivője ezzel kapcsolatban közölte, hogy Dávid Sámir 9 hónappal ezelőtt, az ország déli részében eltűnt, és azóta nem tud-

ni róla. Semmiféle bizonyíték nincs arra nézve, hogy Sámir a terroristák kezébe került volna. Nyomatékosan hangsúlyozta a szóvivő, hogy semmiféle összecsapásra sem került sor 10 nappal ezelőtt izraeli járőr és terroristák között Dél-Libanonban. A Jediot Achronot jelentése szerint az eltűnt katona szülei bizakodással vették a hírt, habár semmiféle tényező sem erősítette meg, hogy annak lehet valamilyen alapja. A szülőket azonban reménytelennel tölti el maga a tény, hogy hallottak valamit eltűnt fiúkról.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett drágánk

SALAMON ZOLTÁN

בן משה שריים

hirtelen elhunyt.

Temetése ma, 1979 aug. 17-én, pénteken, a cur-sálomi temetőben.

Külön autóbusz indul d. e. 10.30-kor a lakástól, Kirját-Motzkín, Sprinzák-utca 35.

Gyászolják: felesége Zsuzsi (Brüll), öccse: Salamon Sándor és családja, sógora: Borbás István és neje (Budapest), és a kiterjedt család

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a legjobb férj, apánk, nagyapánk, testvérünk, vóm, apósunk

STOFF MAX

München — Temesvár — Tel-Aviv

hosszú szenvedés után, örökre ithagyott bennünket. Tegnap, aug. 16-án csendben eltemettük.

A gyászoló család nevében,
felesége: Lonci,
gyermekai: Házi és Péter

TABÁK LÁSZLÓ:

Titkos fejátültetések

Barnard professzor, aki az első szívatültetési operáció hőse, közölte a sajtóval, hogy nem hajlandó emberi fej átültetésére.

A szűkszavú nyilatkozatból nem derül ki, miért volt szükség erre a cáfoltára. Christian Barnard professzor nem közli, ki rendelt nála fejcsere, azt sem, hogy a saját fejével elégedetlen páciens kívánt fejcsere. Az egészről csak annyit bizonyos, hogy az olyan embernek, akinek eszébe juthatott kísérletet tenni a fejét, valóban érdemes vállalnia a műtéttel járó súlyos kockázatot. Csak jobban járhat.

A saját fejével gondolkodó olvasó számára is nyilvánvaló azonban, hogy ez a Barnard-nyilatkozat rendkívül gyanús. A politikában jártas embert (s ki nem jártas nálunk a politikában?) nem kell felvilágosítani arról, hogy a cáfoltat a diplomáciai igazmondás egyetlen formája. A politikus nem járhatja fel magát azzal, hogy pontosan s félreérthetetlenül közöl egy tényt, mert felelősségteljes hivatala nem jogosítja fel az őszinteségre. Ezért, ha azt akarja, hogy valamit feltétlenül elhiggyünk, erősen megcáfolja a hírt, amit kerülő úton maga terjesztett el. A módszer karriert csinált: már régen tuljutt a diplomácia hagyományos keretein, és polgárjogot nyert a mindennapi életben. Ezért bizvást megfogalmazhatjuk a tételt: ma már semmi sem igaz, legfeljebb az, amit megcáfolnak. Barnard nyilatkozatából tehát logikusan az következik, hogy a fejek átültetése már régesrég folyik. Csak éppen mi nem tudunk róla. Csapán néhány beavatott szakértő (és persze a mások fejével grasszálók) ismerték a feltéte őrzött titkot, amely most felszínre került, mint a rejtett árukészlet az árcemelés másnapján.

Persze, ha egy kicsit odafigyeltünk volna, már régen gyanut fogunk. De ez a komolytalan XX. század annyira lejáratja a hajdan pontos kifejezések értékét, hogy már senki sem ismeri eredeti jelentésüket. Emlékezzünk csak arra például, hogy az amerikai politikai kulisszák mögött fényes beavatottak annakidején többször is világosan közölték: Nixon elnök „más fejével gondolkodik”. Egyszerűen nem vették észre, hogy az udvaroncokra kötelező diszkréció vakmerően megszegve értesítik a világot a titkos fejátültetési műtétről. Még arra is félreérthetetlenül utaltak, hogy az elnök tulajdonképpen Kissinger fejével gondolkodik. Amikor gondolkozott.

A rosszlelkű Rogers-terv idején mélyenszántó elmével megáldott izraeli újságírók azt állították, hogy az amerikai elképzelést forszírozó zsidó Kissinger tulajdonképpen egy texasi gőj fejével gondolkodik. Lehetetlen — mondták — hogy a többkilométeres, hosszútávú visszavonulást emlegető fej egy valóságos zsidó ember tartozéka legyen. Az ellentmondást a mérsékelt kommentátorok azzal magyarázták, hogy ez az aljas néparuló mégis csak Amerika, és nem Izrael külügyminisztereként viselte a hozzátartozó fejet. Persze, a végző következtetés, a fejátültetés nem jutottak el...

Most, amikor tudjuk, mi történt tulajdonképpen, költséget nem kímélve sürgősen ki kellene derítenünk, hogy kinek a fejével gondolkozott annakidején Kissinger. Mert azt a fejet kellene most elcserélni a Vanceéval, akit Izrael hűségese barátjának nevezünk ki, ha csak annyit akarna elvinni tőlünk fenyegetéssel, amennyinek az önkéntes átadásáért Kissinger könyörgött.

Most utólag már nagyon nehéz kideríteni a fejcsereket, mert a Watergate-ügy idején Nixon elvesztette a fejét, s ezzel a nyomok elmosódtak. Azóta is teljes fejtelenség uralkodik a Fehér Házbán. Carter elnök nem tudja, hol a feje. Mivel azonban a világ legjelentősebb államának az irányítását egyetlen percre sem lehet felfüggeszteni — folytatja. Ezzel a fejjel, amit titokzatos körülmények között rászórt valaki. Rá és Amerikára. Hol volt a fejük?

A titkos fejátültetések tudatában számos, eddig érthetetlen izraeli jelenségre is fény derült. Az egyre nagyobb mértékű öltő nemtorodomséget, a „lo icphát li” magartartást teljes mértékben megmagyarázza az egyre sürűbben elhangzó szöveg: „Nem fáj nekem a más feje!” Nyilvánvaló, hogy fejátültetési esetekről van szó, a régi mentalitás fenntartásával: a páciensek úgy vélik, hogy az új fejnek a régi tulajdonosának kell fájni. Az esetek gyakoriságából következtethetünk arra, hogy milyen méreteket öltött a fejátültetések sznob divattá fajult gyakorlata.

Politikailag is csak az orvostudomány e csodálatos vívmányával magyarázhatjuk, hogy vezető személyiségeink szinte egyik napról a másikra megváltoztatták elveiket, magatartásukat, barátaikat és ellenségeiket. A következményeket mindannyian tapasztaltuk, de most már a példfordulások okát is ismerjük.

Meg lehetne kísérteni természetesen a folyamat visszafordítását. De rövid töprengés után logikailag nyilvánvalóvá válik, hogy nem érdemes felkutatni és visszautalni az előző fejeket. A költséges művelet hiábavalóságát bizonyítja, hogy azok a politikusok sem okosabbak, akik megtartották eredeti fejüket.

Igy jutottunk el a mai helyzethez. Persze, nemcsak az exponált emberek hibájából.

— Hol volt a fejük? — kérdezhetném az egyszerű polgártól is egy kis önkritikai érzéssel, amikor végig-gondolom az utóbbi esztendő eseményeit.

Kérdezhetném, de ijedten döbbenek rá, hogy az önbírálat fogalma meg sem fordul a fejben, amelyet hordok.

Te jószágos Isten! Hol a fejem? Hol a fejem?

MÁSZÁDÁ TANULSÁGA

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

Hosszú ideje folytak a tárgyalások amerikai tényezőkkel egy Mászádáról szóló film forgatásáról Izraelben. Most arról értesültünk, hogy a megvalósítás stádiumába jutott a megvalósítás, mert nem voltunk hajlandók rendelkezésükre bocsátani a kivitelezéshez szükséges kétszáz katonát.

Akik e mulasztást bírálják, két érvet említenek: az ország elesik nagyon jelentős dollár-bevételektől és a zsidó történelem egyik leg-hősiőbb époszáinak művészi örökítősejtől. Ami a dollároktól való elcsúszást illeti, bizonyára helyes érvelés, de távolról sem az — szerintem —, ha ezt az epizódot úgy kívánjuk beállítani, mint követésre méltó példáját a zsidó hősiességnek, Isten neve megszentelésének.

Mi történt Mászádán, a zsidó háború végvárán, az összeomlás idején?

A második Szentély idején megindult a zsidó államon belüli erjedés a római uralom ellen. A népből két áramlat uralkodott. Egyrészt: megtalálni a módját együtt élni az akkori nagyhatalommal, amíg megfelelő alkalom adódik a függetlenség visszaszerzésére. Másrészt: a szélsőségesek, akik az erőviszonyok figyelembevétele nélkül a háborúskodás útját választották. A két álláspont közötti ellentét olyan méreteket öltött, hogy tesvérháborúhoz vezetett. A szikáriusok vagy héber „szikrin” néven ismert szélsőséges csoportja, felgyújtotta az élelmiszertárházakat, hogy ezáltal is kényszerítse a népet a harc folytatására. Jeruzsálem elesett, a Szentély elpusztult és mindössze három kis erőcsoporthoz sikerült még ideiglenesen ellenállni: Herodion, Máchvár és Mászáda várainak.

Amikor a Mászádába visszavonult közel ötezer harcos már tudta, hogy a vár eleste elkerülhetetlen, parancsnokuk, Eleázár ben Jáir beszédben fordult sorsbíráihoz: „... Ne engedjétek, hogy gyermekeitek rabulzolgássa kerüljenek, asszonyaitokat és leányaitokat megalázzák a pogányok. Inkább haljanak meg a ti kezeitek által, mi pedig öljük meg egymást. Hírünk eljut majd testvéreinkhez az egész világon, halálunk pedig hirdetni fogja, hogy lesz még zsidó feltámadás.”

E megrendítő szónoklat után a férfiak önkézzel ölték meg hozzártozóikat, majd egymást ölték meg. Josephus Flavius szerint, aki a zsidó háború krónikásává, két nő és egy nagy gyerek maradt életben, akik elmondták, mi történt a várbán.

Kétségtelen, hogy ez a sok drámai feszültséggel telt, heroikus fejezte a zsidó történelemnek megérdemli a megörökítést, de erősen kételkedem abban, hogy helyese-e Mászádát követésre méltó példaként az utókor elé állítani. Az öngyilkosság nem zsidó ideál; a zsidóság világszemlélete az életet hirdeti. „Lo ámut ki echje” — nem pusztulok el, életben maradok — a zsoltáros király e felfogása híven tükrözi a zsidóság felfogását, amelynek megszegését nagyon kevés kivételt teszi indokoltá.

Élni — minden körülmények között. Mert aki él — mindent megél. Mi lett volna, ha a rómaiak igája alatt maradt zsidó tömegek inkább vállalták volna az önkéntes halált, mint önállóságuk elvesztését? A zsidó népek nyomra sem maradt volna.

Jochánán ben Zákáj, a nagy zsidó bölcs és humanista óva intette testvéreit a rómaiak elleni háborútól, — hasztalan. A józan szónok nem volt foganatja. Halálként, koporsóban vitette ki magát az ostromlott Jeruzsálem-

ből, elment Vespasianushoz, a római hadvezérhez és megígolta neki győzelmét. Egyetlen kegyet kért a győztes tábornoktól: hagyja meg Jávnet és bölcsseit. Ebben a kis faluban létesített Tal-mud-főiskolában született meg a világtörténelemben páratlanul álló roppant nagy gondolat: a hordozható állam gondolata. Ha a zsidó állam fizikai formájában meg is szűnt, de a nép lelkében tovább élt kétezer éven át. Jávneban tették le valójában a mai zsidó állam alapjait. Ez alapot a tételéhez eleven zsidókra volt szükség, még akkor is, ha az élet távol volt a nemzeti függetlenségtől. Jochánán ben Zákájnak, a mérsékelt bölcsnek, nem Mászáda mártírjainak köszönhető, hogy nem szűnt meg a zsidó folytosság és a Tóra hangja.

A vészidőszak idején, amikor a zsidó megaláztatás és szenvedés kulminációs pontját érte el, sokak előtt vetődött fel a kérdés: mi értelme van az ilyen életnek? Sokan gondolkodtak azon, nem méltóbb-e a kerítéshez lépni, megfogni az árammal telített szögessdrótot és végtetvni a megaláztatásnak? Több lelkiere volt szükség a kiatartásnak ellentállni, mint folytatni a kilátástalan életet. Az igazi hősök mégis azok voltak, akik a szenvedés és megtagasottság ellenére is, az életet választották. Ők érték meg a zsidó fel-

száda mártírjainak köszönhető, hogy nem szűnt meg a zsidó folytosság és a Tóra hangja.

A vészidőszak idején, amikor a zsidó megaláztatás és szenvedés kulminációs pontját érte el, sokak előtt vetődött fel a kérdés: mi értelme van az ilyen életnek? Sokan gondolkodtak azon, nem méltóbb-e a kerítéshez lépni, megfogni az árammal telített szögessdrótot és végtetvni a megaláztatásnak? Több lelkiere volt szükség a kiatartásnak ellentállni, mint folytatni a kilátástalan életet. Az igazi hősök mégis azok voltak, akik a szenvedés és megtagasottság ellenére is, az életet választották. Ők érték meg a zsidó fel-

száda mártírjainak köszönhető, hogy nem szűnt meg a zsidó folytosság és a Tóra hangja.

támadást, ők nyújthattak segítséget a nagy mű lérehozásához, az ő életbenmaradásuk jelentette az igazi bosszút.

Napjainkban Mászádát szimbólumként tanítják és mindig visszatérő refrén: Soha többé Mászáda! Nem szabad végvárbá zárakozni, őrizkedni kell olyan helyzetektől, hogy magunkra maradjunk társak és szövetségeseink nélkül, a világtól elszigetelve.

Élni, élni minden körülmények között. Életünkkel, nem pedig halálunkkal kell megszentelni a Mindenható nevét.

Kár, hogy elmaradt a Mászádáról szóló film forgatása, de nagyobb kár, talán vétek, ha nem vonjuk le Mászáda igazi tanulságát.

EGY »MOKÉD« KÖZVETÍTÉS MARGÓJÁRA

Az augusztus 9-én közvetített „Mokéd” vendége dr. Jozsef Burg rendőr- és belügyminiszter volt. Az interjú vezető három televízió-újságíró kitűnően fogalmazott és kitűnően találó kérdések sokaságát vetette fel a miniszter előtt, az egész kormány működését átfogó és az ország lakosságának sorsát mélyen érintő bel- és külpolitikai kérdésekben.

A miniszter, a felvetett, súlyos kérdések egyikére sem adott választ. Válaszadás helyett az önmegelégedettség mosolyával kísért és humorosnak szánt rípotokkal gondolta semlegesíteni „nem létezőknek deklarálni az országra, lakosságra nehezedő aggasztó problémákat.

Ennek az interjúnak negatív jellege azonban nem csupán a miniszter hibája. Hibásak az interjúvaló újságírók is, amennyiben elmulasztottak felvetni néhány olyan további kérdést, melyek természetesen következtek kitűnő alapkérdéseikből és amelyeknek megválaszolása alól nehezen tudott volna kibújni kitűnő miniszterünk.

Idézzünk néhány elszalasztott lehetőséget:

Dáján két újságban egyidejűleg adott nyilatkozatot, amely nagy vihart keltett, mer súlyosan bírálta a kormány működését. Ha minden esődtől eltakarva, dicsegette volna a kormányt, kétségtelenül lelkesen ünnepezték volna, még akkor is, ha előzőleg nem hozta volna a dicséreteket a minisztertanács elé. Ezekkel a nyilatkozatokkal kapcsolatban, a Burg miniszter készséggel elismerte az újságíró megjegyzését, hogy az ország lakosságának igenis joga van tudni világosan, kérés nélkül, hogy az általa választott kormány mit tesz, vagy mit nem tesz az ország belső és külső problémáinak megoldására.

Csupán a „politikai higiénia” szempontjából ítélte el Dáján nyilvános bírálatát: „A fenti higiénia megkívánja, hogy a bírálat először a minisztertanács elé kerüljön. És csak azután következnek a nagy nyilvánosság.”

Bevallotta a miniszter, hogy: „kétségtelenül vannak bizonyos korrigálni valók”. — Az újságírók további kérdéseire közölte Burg miniszter azt is, hogy a „korrigálások” ügyében nem marad közömbös és hónapok óta „nudnyikolja” a miniszterelnököt és a kormányt hathatós tettekre.

Elmaradt az újságíró további kérdése: ha ez így van és a kormány már hónapok óta hallja a problémák súlyosságát, akkor mégis, mi kivetni valót talál ab-

ban, hogy Dáján, — aki egyébként a nyilvános bírálatot megelőzően szintén a minisztertanács előtt hallatta súlyos bírálatát, — a „politikai higiénia” megfelelően — az ország lakosságának tudomására hozta, hogy a „hónapok óta megismétlődő figyelemzetések” ellenére sem történt semmi komoly lépés a „korrigálásra”?

Az újságíró egy másik kérdése: „A rendőrségen kitört lázadás miatt nem gondol-e a miniszter a konzekvenciák levonására a saját maga és az országos kárpitány részéről?” A miniszter megnyugtatta az ország lakosságát, hogy semmi okot nem lát a konzekvenciák levonására és nem látja a lázadás tényálladékanak kimerítését abban, ami a rendőrség körében történt...

Az újságíró sajnos elfelejtette ekkor megkérdezni a rendőrmiszter, hogy szerinte mi mindennek kell történnie a rendőrség körében, hogy a konzekvencia-levonásának gondolata indokoltnak tűnjék szemében?

Még nagyobb hiányosság a televízió interjúvalóinak részéről, hogy nem vetették fel a kérdést — egy sajtóperben nemrég elhangzott bírósági ítélettel kapcsolatban. Ez az ítélet nem látott elegendő bizonyítékokat a per főszereplőjének elmarasztalására. — Viszont az ítélet, súlyos gyanúkat ébresztő módon említett fel neveket az alvilági bűnözés kitűnő megszervezése és irányítása tekintetében. Két héttel az ítélet elhangzása után, megkérdezték az izraeli belügyek és a rendőrség illetékes miniszterét, hogy mi a véleménye az elhangzott ítélet tartalmára s részleteire vonatkozólag? A választ az volt: „Még nem volt alkalom az ítéletet elolvasni, mert az elmúlt két hét folyamán nagyon el voltam foglalva — külügyi problémákkal.”

Nagyon érdekes és hasznos lett

volna tehát a kérdés a „Mokéd” újságíróinak részéről, hogy az az-óta eltelt hosszú idő alatt tudott-e a rendőrmiszter úr egy félórát szabadlata tenni — bokros külügyi elfoglaltsága közepette —, hogy elolvassa a szobanforgó bírósági ítéletet. És ha igen, akkor mi a nagyrebuszt véleménye az ügyben és milyen lépéseket foganatosított a szervezett alvilági bűnözés illusztis vezéreivel kapcsolatban a bűnözési hullám és a folyton terjedő erőszak alatt szenvedő lakosság megnyugtására?

A „Mokéd”-interjú keretében szobahozták az újságírók, a ramoti — immár megszentelt tradícióvá vált — szombati ködöbálást”. A miniszter megnyugtatta a kérdezőket, hogy személyes megbizottja jelen van minden alkalommal, hogy beszámoljon neki a történekről. Így tehát pontosan tájékozva van a helyzetről...

„Egyébként — fűzte hozzá —, nem híve a sábeszi ködöbálásnak.” Sajnálatos, hogy a „Mokéd” újságírói megelégedtek ezzel a közléssel és nem hívták fel Izrael rendőrmiszterének figyelmét arra, hogy hónapok óta akadálytalanul folytatódnak ezek a szombati ködöbálások, megebeszítve közben rendőröket, polgárokat és súlyosan megrongálva a komoly külföldi valuta ellenében importált állami és magán közlekedési eszközöket. A rendőrség pedig képtelen volt ilyen hosszú idő alatt is véget vetni a destruktív példát adó közbiztonsági botránynak.

Vajon a közbiztonsági közegeknek ez a megdöbbentő csődje sem elég még ahhoz, hogy a rendőrmiszter megfelelőnek lássa végére az alkalmat a konzekvencia levonásához? Vagy talán addig óhajt várni, ameddig a szent ködöbálók majd „halálra köveznek” a „sábesz megszentelésére” — néhány rendőrt és polgárt?!

Dr. HERSKOVITS FABIÁN

F. STEINER

NŐI KONFEKCIÓ ÜZEM

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁSOK

A SZEZON VÉGÉN

DIVATOS RUHÁK

belföldi és importált anyagokból, csodás színekben,

399.—, 499.—, 599.— IL áron

TEL-AVIV, LEVANDA U. 30 (lift van)

Nyitva 8-tól 16.30-ig egyfolytában

H
lek,
hogy
Egy
erős
ban
resse
érint
nyilv
ra h
péssz
társé
ismét
hozza
séhez
de u
ismét
kal v
ha a
szám
hogy
fenn
E
lentm
leszt
zése
miféle
folyta
szel.
állam
nevelt
na a
rint e
határo
palesz
pitja,
és véd
scavon
Izrael
folytat
rikaire
békece
palesz
rael s
Mik
mok
helyez
mi is
ni: az
annak
lesztin
nyilván
nem já
lathoz
Mag
Washin
tapoga
PFSS
Amerik
kérdés
sítő m
ben tö
lyek v
szemp
máry
ennek
hánysz
Dáján
kes, ha
megbiz
tonban
rácsfél
nyilatka
tozás
rálell
hez va
az ame
letlenr
demény
Eleg
esemén
nyilatko
élünk
Néhány
rövidese
lést tar
kormán
talos m
nácsoz
lag egy
ról van
szokáso
ilyen ös
az eseti
ni, hog
van szó
tetéssé
kormán

Véletlen vagy előkészített találkozás

Irta: SÁBTAJ HIMMELFARB

Hetek óta szaporodnak a jelek, amelyek arra mutatnak, hogy elhídegülnék Izrael és az Egyesült Államok kapcsolata; erősödik az amerikai kormányban az a szándék, hogy utat kereszen a palesztinaiakkal való érintkezésre. Ezt mi Izraelben nyilvánvaló kísérletek látunk arra, hogy a hátsó ajtón becsémpessze a PFSZ-t a közelkeleti térségbe. Az amerikai kormány ismételtlen kijelenti, nem járul hozzá palesztinai állam létesítéséhez Izrael szomszédságában, de ugyanolyan mértékben azt is ismételtlen, hogy a palesztinaiakkal való megbeszélés lehetséges, ha a PFSZ elismeri a BT 242 számú határozatát; kijelenti, hogy Izraelnek joga van a fennmaradásra.

E két amerikai álláspont elentmond egymásnak, mert a palesztinai állam létesítésének ellenzése arra is kötelezi, hogy semmiféle körülmények között ne folytasson tárgyalásokat a PFSZ-szel. Ez a szervezet palesztinai állam létrehozására törekszik és nevéseges volna, ha hozzájárulna a nyilatkozathoz, amely szerint elismeri a BT 242 számú határozatát, amely nem beszél palesztinai állammról, de megállapítja, hogy Izraelnek elismert és védhető határokhöz kell visszavonulnia. Ebből következik: Izrael abban a biztos tudatban folytatja megbeszéléseit az amerikaiakkal, hogy a közelkeleti békecélok közé nem tartozhat palesztinai állam létesítése Izrael szomszédságában.

Míthogy az Egyesült Államok világosan megérti ezt a helyzetet, pontosan úgy, ahogy mi is feltesszük fel lehet tekinteni az amerikaiak nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy palesztinai állam létesüljön, bár nyilvánosan azt hangoztatják, nem járulnak hozzá ilyen fordulatához.

Magában az a tény is, hogy Washington az utóbbi időben tapogatózókat kísérlet meg a PFSZ felé, azt bizonyítja, hogy Amerika nem foglalt el ebben a kérdésben következetesen elutasító magatartást. Az utóbbi időben történt néhány eset, amelyek végsőjelet jelentenek Izrael szempontjából az amerikai kormány szándékai tekintetében és ennek az elmúlt hetekben néhány szövegét adta Mose Daján külügyminiszter is. Érdekes, hogy valahányszor Izrael megbízottai rámutattak Washingtonban olyan tünetekre, amelyek rációlnak a hivatalos kormány nyilatkozatokra, arra, hogy változás állt be politikájában Izraellel kapcsolatban és a PFSZ-hez való viszonyában, azt közli az amerikai kormány, hogy véletlenül van szó, nem pedig kezdeményezésről.

Elégő emlékeztetni három eseményre, hogy a hivatalos nyilatkozatok ellenére aggályal éljünk Amerika szándékai iránt. Néhány nappal ezelőtt kiderült: rövidesen palesztinai megbeszélést tartanak Washingtonban a kormány megígérte: hogy hivatalos megbízottat küld oda a tanácskozás üdvözlésére. Látszólag egyszerű hivatalos gesztusról van szó, mert Amerikában szokásos hivatalosan üdvözölni ilyen összejöveteleket, de ebben az esetben végül is ki fog derülni, hogy olyan összejövetelekről van szó, amely Aráfiát-barát tünetéssé válik, tehát az amerikai kormány olyan találkozókat üdvö-

zöl, amelyről állandóan azt állítja, hogy nem tart vele hivatalos érintkezést. Az Egyesült Államok UNO-megbizottja néhány héttel ezelőtt találkozott a PFSZ megbízottjával. Ezuttal nem amerikai magánemberről volt szó, hanem arról a diplomatáról, aki az amerikai kormányt képviseli, ugyanazt, aki ki tudja hanyadszor ígérte meg az izraeli kormányban, hogy nem állt be semmi változás a PFSZ-hez való kapcsolatában és nem tart vele semmiféle érintkezést, míg ez a szervezet nem teljesíti a fentemlített feltételeket. Míthogy pedig a PFSZ mindmáig nem jelentette ki, hogy elismeri a BT 242 számú határozatát és nem mondja azt, hogy elismeri Izrael létjogát, az amerikai kormány nem bújhat semmiféle ürügy mögé, amely magyarázatot tudna adni a találkozásra, amely Young nagykövét és a PFSZ UNO-megbizottja között jött létre. Amióta ez a hír nyilvánosságra került, hetekig nem cáfolták meg, csak később derült ki, hogy az amerikai külügyminiszternek tudomása volt erről és tájékoztatást is kapott a megbeszélés tartalmából.

A hét közepén azonban bekövetkezett a fordulat, amikor kiderült, hogy az amerikai és palesztinai megbízott közötti találkozás nem véletlen műve volt, hanem előzetes megbeszélés eredménye. Kezdetben Young azt a benyomást akarta kelteni, hogy véletlen találkozásról volt szó: a kuveitai nagykövét lakása előtt sétálva elhatározta, hogy meglátogatja és ott találta a palesztinai megbízottat. Ez a „véletlen” természetesen nem maradhatott titokban, a lapok is foglalkoztak vele, végül aztán kiderült, hogy a találkozást előkészítették, anélkül, hogy erről Young előzőleg tájékoztatta volna feletteseit.

Az amerikai külügyminiszter emiatt elnézést kért Izrael amerikai nagykövétől és meg is róta Youngot. Ha ez az ügy be is fejeződött Young lemondásával, ebben csak amerikai belügyet kell látni és nem az Egyesült Államok politikájának megváltoztatását a PFSZ problémáikában.

Az Egyesült Államok UNO-melléti nagykövete nem alacsony rangú tisztviselője a külügy minisztériumnak és ha talán nem is ismeri a külügyminiszter terveit minden részletében, meg tudja érezni a légkört és alighanem abból vonta le azt a következtetést, hogy megengedheti magának a megbeszélést a palesztinai megbízottal a kuveitai főmegbizott lakásán. Az Egyesült Államok igyekszik meggyőzni Izraelt, hogy nem állt be semmiféle változás politikájában és mindaz, ami történt a PFSZ-szel kapcsolatban, a véletlen műve. A kérdés azonban az, hogy az utóbbi hetek eseményei rációlnak a „véletlen eset érvére” és az amerikai delegátusnak az autonómia tárgyalásokon tett kijelentései is világosan mutatják, hogy Amerika a palesztinaiakkal ismerésére törekszik. Ahelyett, hogy a sokféle nyilatkozat célja felett rágódnánk, Izraelnek világosan azt az álláspontot kell képviselnie, hogy a camp-davidi egyezmények nem beszélnek palesztinai önállóságról és Amerika megszégyenítő eddigi kötelezettségeit, ha támogatja palesztinai állam

Rappaport Ottó:

N A P L Ó

Köztudott, hogy stadiont, különösen olimpiai méretű stadiont, nem építenek mindennap. Legkevésbé Jeruzsálemben, ahol — ha emlékeztetem nem csal — az utóbbi kétezer évben nem igen foglalkoztak ilyen nagyméretű sportlétesítmény építésének tervével.

A stadion ugyanis nem herzlai coffage, vagy szavioni villa, hanem közügy, ha úgy tetszik, országos ügy. Amikor építését elhatározzák, általában nem sorshúzás útján szokták kijelölni az utcát vagy a városrészt, ahol felállítják. Parancsuralmi országokban igen egyszerű a kérdés felállításánál. Demokratikus országban fokozott mértékben kell figyelembe venni a lakosság minden rétegének érdekeit, szempontjait, amikor ily nagyjelentőségű építkezés tervezetét napirendre tűzik.

Jeruzsálem esetében a kérdés ennél is bonyolultabb, kényesebb, mivelhogy Jeruzsálem nem azonos sem Montreallal, sem Münchennel; Jeruzsálem nemcsak Izrael, de a világon szerteszórt zsidó nép fővárosa, erkölcsi, szellemi és érzelmi központja, olyan központ, amellyel szemben a többi vallások sem közömbösek. Ha itt építenek olimpiai méretű stadiont, az nemcsak a labdarúgás vagy a magasugrás szenvedélyes híveinek magánügye.

Teljesen érthetetlen, hogy a felelős tényezők a stadion helyének kijelölésekor egyáltalán nem számoltak azokkal a bonyodalomokkal, amelyek már-már a testvérháború veszélyének árnyékát vetítik a jeruzsálemi utcákra. Ma már, miután húszmillió fontot fektettek az előmunkálatokba, Teddy Kollek főpolgármester is — a fenyegető veszélyt felismerve — késznek mutatkozik átvinni más helyre a stadion építését. Világossá vált tehát, hogy nem Suáfát az egyetlen hely Jeruzsálemben, amely a stadion építése céljainak megfelel. Van más hely is. Persze, e hely elfogadásához Teddy Kollek megköveteli, hogy a kormány térítse meg az eddigi költségeket, húszmillió fontot, amelyet az adófizető polgárnak kell megváltania, fedeznie. Hiszen a kormányban nincs más zsebe, mint az adófizető polgáré. De húszmillió font, ugyebár, igazán nem játszik szerepet egy olyan háztartásban, amely súlyos milliókat pazarol bizonytalan sorsú, ma ide, holnap oda költöző településekre, miközben lakosaik erőszakos, törvényszegő eszközökkel szarolják az államot.

Semmilyen körülmények között sem lett volna szabad megengedni, hogy e kérdés ideig fauljon. Bölcsebb előrelátással, körültekintőbb mérlegeléssel, érettebb felelősségérzettel már a kezdet kezdetén más megfelelő helyet is lehetett volna találni a stadion számára. Az amúgy is elmergesedett rámoi konfliktus fájó tapasztalataink okuk, semmiképpen sem lett volna szabad a stadion

kérdésével tetézni, még jobban kiélezni a hagyományhű zsidók táborá és a világi beállítottságú polgárok közötti, robbanással fenyegető feszültséget, ellenséges viszonyt.

Nyilvánvaló: a nehéz adókat és egyéb terheket viselő ország-építő többség nem tűrheti tovább, hogy egy olyan kisebbség, amelynek javarésze nem osztózik a nemzeti terhek viselésében; amely a legnehezebb pillanatokban sem azonosul az állam gondjaival, bajaival, még pusztá létezésének tényével sem — hétről hétre, most már napról napra megbontsa a város rendjét, engedély nélkül tüntessen, köveket dobáljon és megsebesítsen békés polgárokat. Ez a helyzet súlyos veszélyeket rejt magában és a város vezetőségének — a kormánnyal karöltve — idejében kellett volna minden elkövetnie, hogy ezt elkerülje. És — amint most kiderült — jóakarató erőfeszítés, csekély megértő áldozat árán el is tudta volna kerülni. Még ateista ideológiai alapokon nyugvó országokban sem építenek stadiont kolostorok vagy katedrálisok tőzsomszédságában. És miért kell mindig csak akkor megfontolás tárgyává tenni elhárított lépéseket, amikor már a nyakunkra feszik a kést, amikor a szemben álló felek kölcsönösen robbanásig kiélezték már a helyzetet?!

A kialakult körülmények között — sajnos — nincs más megoldás, mint a leghatározottabb fellépéssel, semlegesebb helyet kijelölni a stadion építésére. De ugyanilyen határozottsággal figyelmeztetni kell a ködöbálók, a törvénytelenül tüntetők szélsőséges táborát, hogy a stadion átköltöztetését ne tekinték zsarolási győzelmenek, hanem olyan józan és nagyvonalú lépésnek, amely a nemzeti egység elvét föléje helyezi másodrendű presztízszerpontoknak, önző és elfogult csoport-érdekeknek, vagy akár szektáris ideológiáknak.

Az áldatlan eset fontos és nagyjelentőségű tanulságot szolgáltat mindkét fél számára. Egyrészt: a dolgok lezelején kell elejét venni minden olyan lépésnek, amely provokatív jellegével alkalmas arra, hogy megzavarja a hithű zsidók ősi, saiatos életformáját, amely el kell ismerni — szerves része a zsidó szellemiségnek; fontos tényezője a zsidó állam erkölcsi arculata kialakulásának. Másrészt: e mindenre elszánt, vakhittú háború tagjainak tudniuk kell, hogy nem feszíthetik végsőig a tűrt. Hogy esztelennek lenne továbbra is próbára tenniük a lakosság többségének immár fogyó türelmét. Hogy fenyegetések, zsarolások és terrorcselekmények helyett — célszerűbb, építőbb lenne az állammal való azonosulással, az ország iránti hűség, a közös teherviselésben való egyenlő részvétel, és a Tóra szerint is kötelező szolidaritás útját választani abban a harcban, amelyet jogosnak vélt követeléseik érvényesítéséért folytatnak.

EGYETLEN TÁMASZUNK

Irta: CHÁNÁ ZEMER

Minden újságolvasó, tévé-néző és rádió-hallgató jól tudja: Izrael és az Egyesült Államok között mostanság többé-kevésbé feszült a viszony. Sok mindent kifogásolunk az eljárásaikban, tartunk további lépéseiktől, s lehet, hogy kormányunk arra az elhatározásra jutott, hogy nyílt küzdelmet kell folytatnunk az amerikai porondon. Ez esetben, természetesen, jó hazafiaként mindannyian felzárkózunk majd kormányunk erőfeszítéseire.

Eddig minden rendben is lenne, ha egyáltalán használhatjuk ebben az összefüggésben a „rendben” kifejezést. En csak két hibalehetőségre szeretném ezzel kapcsolatban felhívni a figyelmet, amelyek mindegyike káros következményekkel járhat, noha nagy a valószínűsége annak, hogy ennek ellenére beleszünk.

Az egyik hiba az lenne, ha panaszaikat és kifogásaikat, magától a küzdelmünket összekevernénk az Egyesült Államokból már most dúló választási, tehát belpolitikai küzdelmekkel. Igaz, hogy még 15 hónap van az amerikai elnökválasztásokig, de ez a hivatalos határidő megtévesztő. A jelölteknek, így magának az elnöknek is, előbb több államban előzetes választásokon kell résztvenniük, ezek pedig már pár hónapon belül lezajlanak. A politikai és sajtószervezkedés már meg is indult, készülődnek az eseményekre.

gondolatát, ha a PFSZ elismeri a BT 242 számú határozatát és Izrael létezésének jogát.

Izrael álláspontja ebben a kérdésben egészen világos, de az amerikai kormány legutóbbi lépései nem biztosítanak Izrael számára sok manőverezési lehetőséget. Követelnünk kell tehát, hogy Amerika hűségesen tartsa be az aláírt egyezményeket.

Nekünk tilos ebbe a forgatagba bevetnünk magunkat, tilos szándékunk tennünk ezt, de még tévedésből is. Amerikai belügy ez, egyetlen amerikai sem venné jónéven, ha erre a kocsira külső országok kéreznének fel. Mi több, nem tudhatjuk, melyik elnök lenne „jobb a zsidóknak”, vagyis Izraelnek, arról nem is szólva, hogy befolyásunk az ügy kimenetelére igen csekély. Elég, ha etekintben arra emlékeztetünk, hogy ha az amerikai zsidók nem múlt volna a dolog, akkor Eisenhower kudarcot vallott volna a választásokon, legalábbis a második kádenciában, amikor a választási hadjárat kellős közepén frontális támadást intézett Izrael ellen. Vagy egy másik példa: ha Izraelen múlt volna, akkor a négy év előtti előzetes választásokon Jackson szenátor bizonyára megkapta volna az áhított többséget. Dehát alumaradt, még magában New Yorkban is.

A másik hiba, amibe akaratlannul is beleszünk, az lenne, ha megfedekezünk arról, hogy barátai nyaghatalommal vitatkoznak. Ugy is mondhatnók, hogy egyetlenegy barátunkkal. Mert hiszen az Egyesült Államokból kívül nem is maradt már más, mint Nyugat-Európa — amely tulajdonképpen vajmi keveset segíthet rajtunk —, márpedig Nyugat-Európában az irántunk érzett rokonszenvben nagy az apály. Sikerkült ott még olyan államok is, amelyek ellen ingerelünk, amelyek eddig rokonszenveztek velünk, s amelyek igazán nincsenek az arab kőolajra ráutalva, Norvégiát például, amelynek megvan a saját olaja. Maradt persze Dél-Afrika is, de hát nem hiszem, hogy azzal sokra mennénk.

Nemcsak e kurta cikkecskében, de alapos, hosszú elemzésben sem

lehetne kimerítően felsorolni, mily átfogó, mily sokoldalú az amerikai támogatás. Jelent az fegyvert, sok fegyvert, korszerű fegyvert. Jelent az pénzt, sok pénzt, tetejébe még a hazai fegyvergyártáshoz szükséges támogatást is. Jelent igen sok téren modern technológiát. És politikai támogatást, olykor teljesen elszigeteltet, annyi ellenséges vagy közömbös állam közt egyedül. Ezer meg ezer téren jön kapóra ez a segítség, olykor nagyjelentőségű dolgokban, mint a Szovjetunióra gyakorolt nyomásban az ottani zsidók kihozatala érdekében, olykor meg csekélyebbnek tartott dolgokban, mint zsidók kimentésében Iránból az utolsó pillanatban.

Szinte mindannyian tudjuk, hogy függünk az Egyesült Államoktól, de meggyőződés, hogy a legtöbbünknek fogalma sincs, mekkora ez a függőség, s mily sokoldalú az a támogatás, amit az Egyesült Államoktól, s csakis tőle kapunk, méghozzá minden hétfőn és csütörtökön.

S nem azért emlékeztetek az Amerikától való függőségünkre, mintha szerintem emiatt kötelesek lennénk kivétel nélkül minden amerikai tervbe belemenni, minden szándékukba beletörödni. Ellenkezőleg! Amerika különleges sajtósága, hogy e téren mindenképpén többet bír lenyelni.

Amerika a világ egyetlen olyan állama, amelyre ordítani is szabad, el lehet tiltani attól, hogy propaganda-háborút folytasson ellenünk, lehet támadni a presztízsét, még öklöt rázni is szabad feléje — miközben az égvilágon mindenben rája támaszkodunk... Igaz, hogy az Egyesült Államok sokat veszített az erejéből, de még mindig elég erős és hatalmas ahhoz, hogy akik tőle függ-

nek, küzdhessenek ellene. Viszont Izraelben mostanában olyan hangok hallatszanak, amelyek azt a látszatot keltik, mintha ellenség-eel — vagyis még az ellenséggel is — vitatkoznánk, nem pedig égen és földön egyetlen támaszunkkal.

A HITACHDUT OLEJ HUNGÁRIA

NATANJA
BNE-CION
temploma Natanján a nagyünnepi imádkozásokat az idén is az ulám „Natanja”-ban tartja. A Jégvek kiosztása minden délután 6-7 között az iródban Smuel Hanácv 34 alatt. A múltévi helytulajdonosoknak fenntartjuk helyüket augusztus 26-tól szeptember 7-ig. A ki nem váltott jegyeket a további napokon osszuk ki.
HAIFA
Ünnepi felhívás magyarajku testvéreinkhez
Mint minden évben a nagy ünnepet előtt, ezidén is megrendezzük „Jizkor” akciónkat, amely azt a nemes célt szolgálja, hogy megkönnyítse az arra rászorultaknak, az ünnepekkel járó fokozott kiadások elviselését.
Felkérjük a magyarajku júsuvot, hogy adományaitk szíveskedjenek eljuttatni a HOH Haifa-i szíriához, Pevzner 2. a hét bármelyik napján péntek kivételével reggel 9-11 között, hogy módunkban legyen a segítyeket időben kiosztani.
Előre is köszönettel fogadjuk a nemes célt szolgáló adományaitk és mindenkinke békés és boldog újvet kívánunk.
A HOH elnöksége, szociális bizottsága és az idősebbek klubja vezetősége

A HOH idősebbek klubja, Haifa, Dr. Weizner Center, Pevzner 2. augusztus 26-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel születésnapokkal egybekötött

IDENYNYITÓ KLUDEBULTANT rendez.
Megnyitó: Székely Sándor, a HOH ügy. elnöke. Ünnepi előadó: dr. Kádár Arje, az Izraeli Szemle főszerkesztője „Béke vagy illuzió” Szádat látogatása előtt címen tart rendkívül érdekes előadást.
Művészi rész: Weisz Jenő színharmónia művész heber és magyar dalokkal szórakoztatja vendégeinket.
Születésnapj ünnepeiket: Braun Margareta, Balázs Erzsébet, Gilboa Han-na, Löffer Manyi, Roth Réchel, Hodorowsky Cháim. — Megajándékozó háziaszony: Hodorowsky Margit. — Zárszó: Kovács Aladár, a klub elnöke. Mindenkit szeretettel várunk.

Zeneélet

Bucsuzott a fesztivál

AUSZTRÁLIAI BALETTEL, BÁBSZÍNHÁZZAL

Akik feltételezik, hogy közönségünk az idei fesztivál nagyszámú attrakcióját a végén megünnepli, s lankadt az érdeklődése, meglepetéssel állapíthatják meg az ellenkezőjét: kénytelenek voltak műsoron kívül megismételni az Ausztráliai Balett „Don Quixotte” és a Juval-színház „Eric bábszínház”-nak előadásait. Oly tömegeket vonzott a Jákob Bistricki által nemcsak nagy hozzájárulással, de kiváló üzleti érzékkel is vezetett fesztivál, mint a múltban egyetlen zenei fesztiválunk sem. Kétségtelenül hozzájárult a csaknem telt házakhoz az eszeveszett infláció is, mely olyan rétegeket vonzott a színházba, koncertter-

embe, melyek mindaddig távol állottak minden komolyabb színházi produkciótól. Amellett, ennek a hatalmas popularitásnak érdekében Gary Bertini, a fesztivál művészi vezetője jelentős koncessziókat tett a művészi színvonal felhígításával a tömegvonzó attrakciók javára. Mindössze két zenekarunk lépett fel benne, a Filharmonia egyetlen estjén kívül egy színházi előadás keretében szüktve a Jeruzsálemi Szimfonikus Zenekar. Hiányoztak — néhány kivétellel — a külföldön élő nemzetközi izraeli művészek, Barenbojm, Zuckermann, s a fiatal karmestergárda élvonalbeli képviselői, de ami legsajnálatosabb, nélkülöztük a műsorban a jellegzetes izraeli színezetet, hazai opera-beutatókat, nagybőrszabású hazai művek bemutatóit, melyek az elmúlt vezetési időszakok mindenkor előtérbe kerültek. Még az Izraeli Zeneszerzők Egyesülete sem írt ki ezúttal pályázatot, lehetséges, — anyagi okokból, de mikor ilyen hatalmas költségvetéssel bonyolódik le a fesztivál, módot lehetett volna találni kétesértékű külföldi együttesek helyett a nagyon elhanyagolt hazai opera-termés felmentésére helyezni nagyobb súlyt.

tékes művészi eseményt jelentett, — de ha visszagondolunk a Zubin Mehta és Filharmonia által oly ragyogóan előadott „Sámson és Delilá”-ra, vagy Szenotti „Konzul”-jára, akkor sajnálkozunk kell hasonló hazai produkció elmaradása fölött. A mi kis országunknak sokkal nagyobb szüksége van nemzeti kultúrájának demonstrálására, mint más országoknak.

Nemzetközi vonatkozásban feltehetően Gary Bertini rendkívül konzervatív műsora, mely — az egyetlen Siegfried Palm csellóestje kivételével, — semmit sem árult el az utóbbi évtizedek zenei teremtéséből, gondos kereskedő módjára aggódva, nehogy ezzel esetleg elriassza a közönség bizonyos rétegét. Holott éppen a fesztivál nagy tömegeket mozgató szervezete lett volna a legalkalmasabb, hogy a főszereplő elmaradottságát hezágótló bemutatókkal helyrehozza. Nem nagy dícsőségére válik zenekultúrának végén századunk 8-ik évtizedének legén mindaddig Bartók „Kék szakkallú”-ján és Operaházunkban Orff „Carmina burana”-ján, valamint Menotti „Konzul”-ján kívül, egyetlen korszerű opera sem kerül színpadi előadásra. A Kamarazenekar Weill operáinak koncertszerű előadása Gary Bertini vezényletével, vagy Kodály „Székelyfőn”-ja a jeruzsálemi folklor kongresszuson nem változtat a helyzetben.

A legnagyobb sikert „Cinderella” a berlini balettel, a Flamen-co-együttes „a görög színház bájos „Lysistrate” előadása, a Quartetto Italiano „a szőlőtők közlő Christa Ludwig dalestje, Siegfried Palm úttörő cselló-szólója, Fried Mirjam és Iláná Vered szonátaestje és a kitűnő hárfásnő, Marisa Robles koncertje aratta. Két kórusunk, a Rinát és a „Cameram” nem lépte túl szokott színvonalát. Külön érdekességként könyvelendő a Teatron Kámeri és a Jeruzsálemi Szimfonikus Zenekar Bertini kitűnő előadásában, „Minden jó fiú jutalmat érdemel”, Stoppard és Previn színművének nagyhatású bemutatója.

A Jeruzsálemben megtartott ötnapos szemináriumot „A tánc a Bibliában” címmel öt balett közreműködésével, a rendezés ügyetlensége folytán, a tel-avivi kritikusoknak nem volt alkalma meglatogatni. Holott alkalmasint nemzetközi érdeklődés szempontjából lényeges szerepet játszott!

AZ AUSZTRÁLIAI BALETT „DON QUIXOTTE”- ELŐADÁSA

Marius Petipa, a múlt század orosz balettjének nemzetközi híri koreográfusa, Cervantes híres lovagját, „Don Quixott”-ét vitte színpadra, amelyet utána Rudolf Nurejev, a híres leningrádi Kirov-balett szóltáncaosa, évek óta mint disszidens működve Amerikában, saját ízlése szerint dolgozott fel, és ebben a kiadásban került a Héjchál Hátárbutban, s másutt bemutatásra. Érdekes, hogy két kiváló orosz disszidens-táncos koreográfia szerepelt idei fesztiválunkon Panov Prokofjev „Cinderella”-jával, Nurejev „Don Quixotte”-val. Mindketten az aktív, mutatós, olykor káprázatos balett-mutatványokra helyezték a súlyt, míg különösen a mostani bemutatón, a szegény lovag szinte csak cégtáblaként van kiaggatva „cégiünk reklámja”-ként, teljesen statista-szerepre kárhóztatva a róla elnevezett táncdarabban. Fel-felveszi ugyan lovagi páncélját, be-belovagol a két ember által remekül megszemélyesített paripán, dárdáját hűséges Sancho Panzája cipeli utána, — de egyetlen, rendkívül humoros jeleneten kívül, mikoris lovagi tornát vív Gamache nemessel, néma szemlélője marad a szerelmi ket-tősöknek és nagy balettmutatványoknak. Ezek pedig valóban kitűnőek, a könnyed balettruhában lebegő csinos ballerínák és remekül táncoló, délceg lovagjaik szébbnél szebb táncszámokkal örvendeztetik a nézőt. Nagyon humoros mint Sancho Panza Robert Olup, bájos a képzeletbeli szerelmi tárgy, Dulcinea és Kitti szerepében Lucetta Aldous. Ludwig Minkus kevésbé számottevő színpadi zenéjét a Tansmanian Symphony Orchestra szolgáltatta — John Lanchbery vezényletével. S bár Cervantes alig is ismerne rá hóbortos lovagjára, a közönség élvezettel fogadta a kedves és tetszetős fiatal táncosok ízléses és színes mutatványait.

kísérettel. Nagy fantáziával és remek humorral áll a bozontos-szakállú bábkarmester a dobogóra, a sziporkázó nyitányt vezényelni láthatatlan zenekarával, hogy aztán, amikor a függöny felgördül, a potrohos Musztafa bej háremében találjuk magunkat, hol is a szépséges, bár maszkja szerint valóban nem annak mondható Izabella Berganza nagyszereplő szopránjával, Lindoro, Elvira háremhölgyek és lovagok vonulnak fel. Mindannyiukat élő szemlélyek mozgatják, (olykor nagyon is feltűnően), az első felvonásban alaposan megkacagtattva kedves esetlenségükkel a nézőket. Nagyon sok humoros ötlet írható Eric Smith javára és bámulatosan élethűen mozognak báb-színészei.

esik azáltal, hogy az eleinte frapáns ötletek ismétlése csökkentí-varászt és a jelenetek eredetiségét. Talán kisebb zenés művek jobban megfelelnek a bábszínház követelményeinek, mint egy háromfelvonásos opera. Várakozással tekinthetünk a kedves vállalkozás további sikere elé.

PATAKI LÁSZLÓ

ÜDÜLÉSRE
ÉS GYÓGYKEZELÉSRE
ÁRÁDON
BUTOROZOTT SZOBÁK
ÉS LAKÁSOK
Részletek:
Tel. 03-783507, 03-701230,
057-98307

A második felvonás azonban

UTOLSÓ ALKALOM
TOVÁBBI MODELLEK ÉRKEZTEK AZ UTOLSÓ,
1979 NYÁRI — 1980 TELI KOLLEKCIÓBÓL
A KIARUSÍTÁS FOLYTATÓDIK
1979 AUGUSZTUS VÉGÉIG
jelképes áron, nagy választékban divatos szvetterek,
divat-anyagok, ruhák, kosztümök, elegáns szoknyák,
kötőfonalak, számtalan divatszínben.
Árusítás 8—19-ig egyfolytában.

ELANIT B.M. KÖTÖTTÁRUGYÁR
TEL-AVIV, MASZÁD U. 11.,
a Héjchál Házport 5. számú
bejáratával szemben, az új
Supermarket mellett

**BÉT ULPANÁ JERUSALAJMI
MERKÁZ CHINUCHI**
Örömmel közöljük terveinket a תורה iskolai évre, új oléknak és külön osztály nyitását izraeli (nem olé) tanulóknak.
a) Ivrit és zsidó tanulmányok
b) Óvónó szeminárium
c) Középiskolai tanulmányok és érettségi
d) Computer programozás
e) Orvosi titkárnó képzés
f) Könyvelés és titkárnói teendők
A tanulmányok internatusi feltételekkel
Jelentkezés: POB. 16145 Jeruzsálem — vagy tel. 413377,
d.e. 8.30—9.30-ig — vagy tel. 420321, 8—14-ig.

* HAIFAI MOZIK MÜSORA *
ORAH — A SZARVASVADASZ
ÁMFI — SUPERMAN
ÁCMON — AZ ÖRÜLT SZÖKÉS
ÁRMON — AZ ALLKAPOCS (II. rész)
ÁRMON — 007 CÉLPONT
RON — ALLANDO PARTNEREK
MIRON — SEX-ÖRÜLT

Salon KAV OR (0973) D
S. HAIMOVICI
SZINES TELEVIZIÓ?
E HÓNAPBAN SALORA AKCIÓ
* Nálunk kiválaszthatja az Önnek legmegfelelőbb televíziót a rendelkezésünkre álló készülékek közül.
* Bemutatunk Önnek a színes adást a nap minden órájában.
* Mi vagyunk Tel-Aviv legnagyobb és legmegbízhatóbb szalonja
* Azonnal szállítjuk a színes televíziót
JUTANYOS ÁRAK
KÉNYELMES FIZETÉSI FELTÉTELEK
„EGYÉNI BEHOZATAL”
109 ALLENBY Rd.,
TEL AVIV
PHONE:
61 55 22 - 61 32 45
Salon

Kérje új könyvgyűjteményünket,
vidékre 3. font,
külföldre fél dollár
portóköltés
GONDOS
könyvkereskedés
Haifa, Bét Hákránót II, 241,
Telefon: 525 666,
P. O. B. 44515

DRAGA SZÜLEINK
HERCZOG IRÉN és DEZSŐ
Arad — Názáret-Ilit
ARANYLAKODALMÁRA
SOK SZERETETTEL GRATULÁLUNK
Gyerekeitek és unokáitok

HALLÓ KÉSZÜLÉKEK
NAGYOTHALLÓKNAK
„MEDTON” — örömmel közli vevőivel a címváltozást:
Átköltöztünk nagyobb és tagasabb irodába.
Új címünk:
T. A., Ben Jehuda 39., telefon 52910.
* 675-ös, hosszú élettartamu elemek érkeztek,
kb. 30 százaléka a régi áraknak.
* Service laboratórium, vizsgálatra és javításra,
a vevők rendelkezésére.
* Díjmentes tanácsadás és utbalgazítás.
Az átköltözésre való tekintettel speciális
engedmény akció.

**EZALKALOMMAL JELENTŐSÉGTELJES MÓDON CSAPKOD A DOLFIN
A FARKÁVAL**
A Dolfin B.M. vállalat új cikke a
**A NYLON BÉBI ALSÓNADRÁG, A LEGMAGASABB AMERIKAI MINŐSÉGBEN
ÉS NIVÓN, ÉS A LEGOLCSÓBB ÁRON.**
Kizárólagos az országban.
Csodás, virágmintás színek * Különböző méretek,
exkluzív csipkével.
**KÖNNYŰ, KÉNYELMES ÉS SZÉP —
A CSECSEMŐNEK ÉS AZ ANYÁNAK**
Kérje országsszerte a jobb üzletekben és gyógyszerárakban
Kizárólagos terjesztő: Slomo Reiss, telefon 03-783430
DOLFIN B.M.
BNÉ-BRÉK, HÁJÁRKON U. 8.,
P.O.B. 2010.

ERIC BÁBSZÍNHÁZA
Dr. Paul Levy egykori nagyon érdekes bábszínháza óta felnőttek, gyermekek egyaránt nélkülözök ezt a már Mozart által annyira kedvelt műfajt. Most Eric Smith délafrikai olé keltette életre, a Juval-színház keretében, nem kis feladatra vállalkozva Rossini „Egy olasz nő Algírban” című operájával, melyet meglepően tökéletes szinkronban hangszalagról közvetítve „énekelnek” a bábszereplők, a megfelelő zenekari

**HÁROMEZER
ANTIKVÁR KÖNYV**
(köztiük sok bestseller)
Párszáz 3 kerekasztalunkban
látható.
HADASH
Nesz Clona utca 4, Tel-Aviv —
(Járkon szállónál), telefon: 59684

**POSTAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!**
1979 augusztus 1-től
**1 havi előfizetés
az UJ KELET-re
173.- IL**
értékötöbbséget adóval.
Kérjük előfizetőinket, hogy az
esedékes összeget az új áron
fizessék be. A kiadóhivatatai

Ebben a rendkívül érdekes emberi dokumentumban Mose Daján külügyminiszter beszámol arról, mit érzett, amikor az orvosok tudomására hozták betegségét, illetve történt a kórházban és hogyan állt talpra a műtét után.

Több mint egy évvel ezelőtt kezdtem érezni, hogy egészségem romlik. Általában az a fel fogalom, hogy a legjobb gyógy mód szemet hunyni a betegség felett; lelki szempontból ez alkalommal sem éreztem betegnek magamat. Munkám iránti érdeklődésem, elengedem és (sajnálatomra) etvágyam nem csökkent. Munkáim is a régi maradtak. Ha altatót vettem is be, szokásom szerint reggel 5-kor felebredtem és éjfélkor nyugovóra tértem.

Ennek ellenére, végül is nem tudtam tovább szemet hunyni bizonyos jelenségek felett. Olyan fizikai tevékenység, amely a múltban kellemes volt számomra, — egyre nehezebbé vált; legeszi nehézségeket okozott. Ha néhány emeletet kellett felmennem, szívem erősen vert, és ha időnként kirándulásokat tettem és dombra kellett feljutni, úgy éreztem magam, mint valami ki-mustrált mozdony...

Osszekötöttembe léptem a Sibakórház igazgatójával, barátommal Goldmann professzorral. Megállapodtunk abban, hogy általános vizsgálatoknak vetnek alá. A nehézséget azonban az időpont képezte. Az egyiptomi béketerápiával voltam elfoglalva, melyek befejezéshez közeledtek, és amelyektől semmiképp sem maradhattam távol, sem Jeruzsálemben, sem pedig Washingtonban. Ezután távolkeletre utra kellett mennem, melynek időrendjét már előzőleg meghatároztuk az érintett országokkal és ezt nem lehetett lemondani. Abban maradtunk tehát, hogy a Távolkeletről hazatérve, befekszem kivizsgálásra a Tel Hásómer-kórházba.

TALÁLKOZÁS

ÓPIUMTERMELŐKKEL

A távolkeleti látogatás a következő helyeket foglalta magában: Nepál, Burma, Szingapur és Thaiföld, továbbá Hong-Kong. Április 23-án indultam és május 10-én tértem haza. A küldetésnek több célja volt: megmagyarázni az izráéli — egyiptomi békeszerződést; tanulmányozni, hogy mi történt Vietnámban, Kambodzsában és Laoszban; megismerni távolkeleti államok álláspontját, beleértve Kínát is; felújítani személyi kapcsolataikat néhány távolkeleti vezetővel, ezenkívül pedig rendezni olyan bilaterális problémákat gazdasági és politikai téren, melyeket nagyköveteink nem tudnak megoldani.

A látogatás elérte célját, mind a politikai megbeszélések, mind pedig a személyi kapcsolatok felújítása terén. Kína politikájának megértését illetően nagy segítségemre voltak azok a magyar-aztok, amelyeket burmai, thaiföldi, valamint szingapuri vezetőktől hallottam. Ezen túlmenően, egészen véletlenül épp ebben az időben járt Hong Kongban dr. Kissinger is, aki akkor tért vissza Pekingből és a vele folytatott beszélgetésből is sok mindent megérett, főleg a vietnami — kínai konfliktust illetően.

A dolgok természeténél fogva a látogatás programja rendkívül zsúfolt volt: gyakori repülések, szaladgálás egyik találkozóhoz a másikra, beszédek, kirándulások, kevés alvás. A fővárosoktól távol eső helyek meglátogatásáról semmiképp sem akartam lemondani. Repülőgépekkel helikopterekkel s autóval jutottunk el olyan helyekre, ahol láthatuk az ott élő nép primitív életmódját, valóban úgy, ahogyan azt nemzedékek óta folytatják.

Ezeket a kirándulásokat azonban, — amikor gyalogutat kellett tennem mezőkön keresztül, vagy hegyiösvényeken felkapaszkodni, — egyre nehezebbé vált a légzésem. Kijűlönsen éreztem ezt Thaiföldön, amikor a „maew” — törzs lakhelyére akartunk eljutni, hogy megtekintsünk egy mintafarmot, ahol külföldi szakértők működnek, izráéliek is.

Az időjárás meleg és nedves volt. Jepekkel utaztunk, amelyek csak lassan jutottak előre a kacs-karingós ösvényen. Az út emellett göröngyös volt és az autó oldalába kellett kapaszkodni, hogy ki ne essünk. A déli órákban rekkenő hőségben értünk fel a hegytetőre, hol egy oldalfalnélküli, valójában csak tetőből álló lomb-sátorban magyarázták meg a farm rendezettségét.

Az előadó egy fiatal amerikai volt, misszionárius család gyermeke, aki már több mint 18 éve tartózkodik Thaiföldön és kitűnően beszéli a nyelvet. A körzet a legnagyobb ópiumtermelő vidék és a farm, melynek fenntartását a Világbank fedezi, igyekszik be-folyásolni a „malew” törzs tag-jait, hogy ópium helyett kávéültet-vényekkel foglalkozzanak. Ez minden egyébtől függetlenül na-gyobb jövedelmet is biztosítana a lakosoknak.

Nagy élvezettel hallgattam az előadást. Jó volt látni fiatal em-berek csoportját, akik szívvel és lélekkel hisznek abban, amit tesz-nek. Be kell azonban vallanom, hogy szívem legmélyén nem tud-tam osztozni lelkesedésükben. Az volt ugyanis a benyomásom, hogy az ópiumszíváshoz szokott lako-sokat talán rá lehetne szoktatni a kávétermesztésre, azonban az ópiumról nem fognak leszokni.

Amikor a farm megtekintésére került sor, feleségem, Rachel és a kíséret nőtagjai a lombtető alatt maradtak. Én azonban közelről is látni akartam az ültetvényeket. Ehhez hegyoldalon kellett felka-paszkodni, amikor is egyes helye-ken kidöntött fatörzs képezte a hidat a vízmosások felett. A ben-szülőtek, akik meztelb járnak és megszokták ezt az utat, minden nehézség nélkül haladtak előre és — azzal a céllal, hogy lehető-leg minél többet mutassanak nekem — gyorsították lépéseiket. Én azonban néhány száz lépés után hirtelen nagy gyengeséget éreztem. A kirándulást megszakítani nem akartam, viszont éreztem, hogy szívem nem akarja szolgál-tatni a szükséges „üzemanyagot”. Ezért megálltam és kérdéseket intéztem kísérőimhez, hogy kissé megpihenhessek.

Ezután folytattuk utunkat és elérünk a hegycsúcsra a „maew” faluhoz. A falu vezetőjének — öreg, ráncosarcu, szikár férfi — házába jutottunk. Ez a férfi reg-gelölt estig ópiumot szívott. Mint elmondta, ő a legnagyobb föld-birtokos a körzetben. A ház egyetlen, sokszögletű szobából állt, amelynek sarkait különböző célokra használják: Az egyikben voltak a fekvőhelyek; a másikban kucorica és rizeses székök hal-mazát láttuk; a negyedikben gyerekek játszottak. A rekkenő meleg ellenére a szoba közepén nyílt tűz égett, rajta párolgó lá-basokkal.

Már csaknem elhagytuk a szo-bát, amikor vezetőnk felhívta a figyelmet az egyik falon lévő polcra. Ez valójában házioltár volt, rajta áldozati ajándékokkal — rizzsel tele tálak, virágok, il-latszerek dobozok, primitív nyak-láncok és más hasonló holmuk. Ezek az ajándékok különböző szellemeknek szóltak.

Az amerikai ifjú megmagya-rázta, hogy az itteni törzsek a szellemek uralmában hisznek. — Vannak ártó szellemek, akiket ál-landóan engesztelni kell és ugyan-akkor vannak jóindulatú szelle-mek is, akiknek viszont azért kell áldozni, hogy továbbra is kedveljék a ház lakóit...

A polcot két vékony kőtel kö-tötte össze az ablakkal. Vezetőnk elmondta, hogy az egyik kőtel ar-ra való, hogy a szellemek be-jöjjenek, a másik pedig, hogy azon távozzanak.

Bármilyen bizarr volt a dolog, kénytelen voltam hinni abban, hogy ezek a lakosok itt teljes szívvel hisznek a szellemekben; számukra a szellemek létező va-lóságot jelentenek, mely valóság sokkal erősebb az amerikai ifjú minden magyarázatánál, aki bi-zonygatni akarja nekik, hogy Jé-zus tanítása és a kávétermelés elő-nyösebb a szellemeknél és az ópiumnál.

Ez a valóság a környék lakói számára erősebb a messze Bang-kokban székelő kormány törvé-nyeinel is; ez a „valóság” döntő

MOSE DÁJÁN:

BETEGSÉGEM TÖRTÉNETE

eredményét. Goldmann profesz-szor átvette tőlem a telefont és igyekezett enyhíteni szavaimat. Rachel azonban jól megértette, hogy miről van szó. Nem volt helye sok mérlege-lésnek. Megkérdeztem az orvos-sokat, hogy melyik a legkorábbi időpont az operáció számára. Ez csütörtök délelőtt 11 óraker történt — vasárnap reggel 8 órára tüzték ki a műtétet. Elhatároztam tehát, hogy Tel Hásómerből Jeruzsálemi hivatalomba utazom, megteszem a szükséges intézkedé-seket, utána hazatérek Cáhálára, szombat este pedig bemegyek a kórházba, hogy másnap reggel végrehajtsák a műtétet.

AZ ORVOSI VIZSGÁLAT

Izráelbe visszatérve, összeköt-tesébe léptem dr. Goldmannal és előadtam problémáimat. — Dr. Goldmann közölte, hogy „kézbe veszi” és a Tel Hásómer-kórház orvosi személyzete tetőtől talpig, kívül, belül megvizsgál. Május 14-én mentem be a Tel Hásó-merbe „Általános kivizsgálásra”. Az első vizsgálatot maga „Bu-lek” (Goldmann professzor bece-neve) csinálta, majd összehason-lítva azt a két évvel ezelőtt végre-hajtott vizsgálattal, arra a meg-állapításra jutott, hogy csak je-lentéktelen változás történt, a pul-zus valamivel gyorsabb. Ezután mintegy futószalagon kerültünk egyik osztályról a másikra: dr. Katzenelson ortopéd megröntge-nésült sérült gerincoszlopomat és megállapította, hogy nincs ros-zszabodás. Dr. Molcho a tüdő működését vizsgálta felül és ren-den találta. Kellermann profesz-szor a szívemet vizsgálta meg és — szívizomgyengeséget konstá-tált. Ezután vérvizsgálat követ-kezett, melyből megállapították, hogy vérszegény vagyok és va-shiányban szenvedek.

Ebben a fázisban még nem állapították meg az eredeti be-tegséget. Azt mondták, hogy tab-lettákat és injekciókat kapok, de a vérszegénység nem szűnt. Jú-nius elején az orvosok tanácsko-zást tartottak és ekkor felmerült a javaslat, hogy vastagbél rönt-gent kellene készíteni, mert ta-lán ott a baj eredete.

Közben azonban az egyiptomi békeszerződéssel kapcsolatban ta-lálkozót beszéltek meg számom-ra Egyiptomban. Goldmann profesz-sornak is kiülföldre kellett utaznia, úgy hogy végül június 21-re állapítottuk meg a röntgen-felvétel időpontját. A felvételt Herz professzor készítette és ek-kor már kiderült valami új: vad-hús-daganat a vastagbél jobb ol-dalán.

„NEM NYUGTALANIT A HALÁL GONDOLATA”

Goldmann professzor családu-nk régi barátja. Amikor a röntgen-felvétel után beléptem szobájába, egy csésze kávéval várt. Mellette ült az a két orvos, aki a vizsgá-latot végezte. Látszott rajtuk, hogy minden erőfeszítésük elle-nére sem sikerült megőrizni tel-jes nyugalmukat. A szobában be-szűltésg uralkodott. Goldmann professzor még mosolyogni sem próbált.

„Kértékeltük a röntgenfelvételt — mondotta, — és a vastag-bélben daganatot találtunk, ame-lyet mielőbb el kell távolítani.” — Daganat alatt rák értendő? — kérdeztem.

— Ezt csak az operáció, ille-tve szövettani vizsgálat után tud-juk megállapítani. A röntgen egyelőre daganatot mutat, amely már elzárta a vastagbél egy ré-szt...

Megkértem, hogy kössenek ósz-sze telefonon cáháli lakóssal és közöltem Rachellel a vizsgálat

számukra, mert ebben a hitben nevelkedtek fel és ebben hisznek annál is inkább, mert — úgy vé-lem —, az ópiumszívás nem csök-kenti a szellemekbe vetett hitet.

Nagyon fáradt voltam. A nagy hőség és a tengerszint feletti nagy magasság kimerített. Hirtelen úgy éreztem, ha nem hagyom el azon-nal a szobát, lelkem különválnék testemtől és az egyik kőtelén ke-resztül távozik a szellemek vil-lágába...

Annak ellenére, hogy megér-tettem és felfogtam a vizsgálat eredményét, nem borult el a han-gulatom. Ellenkezőleg, bizonyos megkönnyebbülést éreztem. Most végre megtalálták a bajt és az orvosok készen állnak a megfe-lelő lépésekre.

Megállapodtam az orvosokkal, hogy teljes nyíltsággal beszélünk egymással. Az orvosok számára, az én esetemben, a döntő kérdés az volt, hogy a rák egy helyen koncentrálódik-e, vagy pedig át-tételessé vált-e. Ez a felvetélnél nem volt megállapítható. Ha azon-ban végrehajtsák a műtétet, meg-ejthetik a szükséges vizsgálato-kat. Az első esetben, azaz ha a rák egy helyre koncentrálódik, a műtét viszonylag egyszerű lesz, és egy hét elteltével leléphetek az ágyról, néhány hét múlva pedig visszatérhetek munkámhoz. Ha azonban kiderül, hogy a rák el-terjedt, úgy a dolog már sokkal komplikáltabb; szükség lesz to-vább műtétekre, besugárzásra és más kezelési módra.

Nem volt értelme azonban spe-kulációkkal foglalkozni: három nap múlva tudni fogjuk a hely-zetet.

Ennek ellenére a beszélgetés során akaratlanul felmerült egy téma, mely számomra nem volt új: a halál. Megmagyaráztam az orvosoknak, hogy a halál gondolata nem nyugtalanít engem. Az az érzésem, ha tudomásomra hoz-ták volna, hogy két óra múlva, vagy két hét múlva meg kell hal-nom, ez nem okozott volna na-gyobb megrázkódtatást számom-ra. Lelkileg évek óta fel vagyok készülvé a halálra; behunyni sze-mem és „megtérni őseimhez”. — Számomra a halál a teljes vég, amely után nem következik sem-mi, és erre bármikor készen állok. Eiletem során már többször ke-rültem olyan helyzetbe, hogy azt hittem, elérkeztem utolsó perceim hez — és ez nem okozott megrá-zkódtatást nekem. A halál lehető-sége nem befolyásolta életmó-domat. Tetteimet, cselekedeteimet — hitem, törekvéseim, vágyaim irá-nyították.

„BEGIN AZ MONDTA, HOGY BETÖLTI HELYEM”

Az orvosok azonban felkészül-tek arra, hogy esetleg a rák már elterjedt más testrészekben is, és hangoztatták, hogy ebben az eset-ben is folytatni szándékoznak a kezelést. Én nem kérdeztem, hogy milyen helyzet alakul ki ilyenkor; nem akartam ilyen életre gondol-ni. Ennél a résznél befejeztük a beszélgetést.

Elmondtam az orvosoknak, hogy az előző hónapban, májusban múltam 64 éves. Eiletem tele volt ese-ményekkel, cselekedetekkel — hál' Istennek, nincs ebben a tekintet-ben panaszolni való. Idéztem a bibliából Jákov ósátyánk esetét., aki 130 éves volt és azt panaszol-ta a fáraónak, hogy idő előtt kö-zeledik halála. Az egyiptomiak

kárpótlásul bebalzsamozták, hogy halála után ilyen formában bizto-sítsanak számára életet. Hozzáfüz-tem, hogy a magam részéről nem érzem úgy magam, mint Jákov ós-átyánk.

Közben gyorsan múlt az idő. Jeruzsálemi hivatalomból már két-szer telefonáltak, hogy mikor ér-kezem... Megállapodtam az orvos-okkal teendőimről a következő két napra és engedélyezték, hogy a pönteket „szabadnapnak” te-kintsem. Csak szombaton kezdik meg az előkészítést a műtétre. Úgy éreztem, mintha valami nagy jutalmat kaptam volna. Pontosan tudtam, hogy mit csinálók pönt-eken: leutazom délre, a Beér-Sévától délre eső területre, ahol ilyenkor nyáron még a beduinok sem járnak. Bejárom a vádikát és kutatom a haterzer évvel ezelőtt ott élt emberek lakóhelyeinek a nyomait...

Jeruzsálemben visszatérőben el-mondtam kísérőimnek helyzete-met. Sokat nem kellett monda-nom, nagyjából már mindent tud-tak, még azt is, hogy a hányas számú pavilonban fogok fekvődni. A külügyminisztériumban azon-ban még nem tudtak az ügyről. Éli, hivatalom vezetője, megle-petéssel fogadta szavaimat és nem tudta, mit válaszoljon. Mit lehet mondani egy miniszternek, ha be-jelenti, hogy rákja van?

Kértem, hogy kössenek össze a miniszterelnökkel. Telefonon közöltem a történeteket, és hogy vasárnap operálnak. Ha minden jól megy, 3-4 hét múlva vissza-térhetek a munkámhoz...

Megkérdeztem a miniszterelnö-köt, hogy szándékában áll-e kine-vezni valakit a külügyek élére, amíg én távol leszek. Azt vála-szolta, helyesebbnek véli, ha sa-játmaga fogja betölteni a helye-met. Biztos benne, hogy mielőbb visszatérek a munkámhoz. Meg-köszöntem jókívánásait, majd hangsúlyoztam, ha kiderül, hogy rövid időn belül nem nyerhetem vissza munkaképességemet — le-mondok.

Az izráéli kormányban a mun-ka teljes odaadást kíván, éjjel-nappal egyaránt. Így dolgoztam egész mostanáig. Csak ha meg-engedhetem magamnak, hogy to-vábbra is korlátlanul dolgozzam, maradok a kormányban.

JIDDIS OPERETT SZÍNHÁZ

JAKOV BODO

az új, zenés komédiában

A GLIK HOT MICH GETROFN

2 felvonás, 4 kép
Irtta: A. Stern
Rendező és dalszövegek: I. Alperin
Zene: Horia Alexandru
A jiddis színpad legjobb művészeinek fellépésével

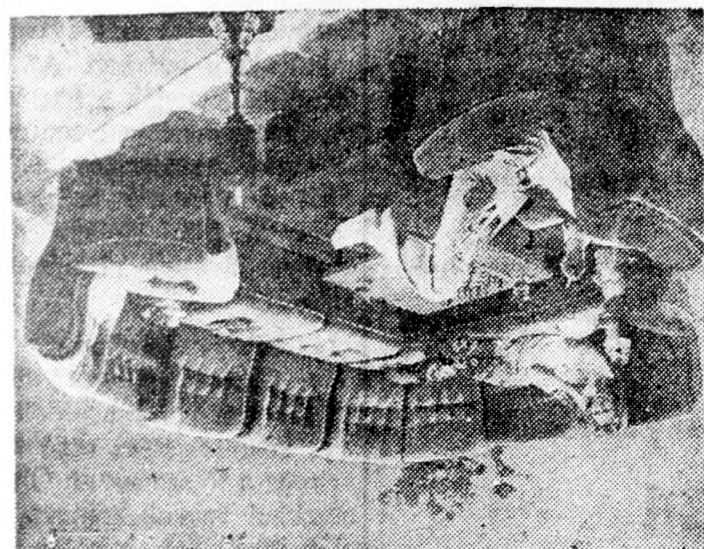
Gálabemutatók:

Szombat, 18.8 — 7.15, 9.30
Hétfő, 20.8 — 8.30
Tel-Aviv — „Ohel-Sém”
Ma, péntek, 17.8 — 8.45
Kirját-Jám — Nicán
Vasárnap, 19.8 — 8.30
Arád — Merkáz Kehilati
Kedd, 21.8 — 8.45
Petách-Tikva — Héjchál
Szerda, 22.8 — 8.30
Rámát-Gán — Bét Háhisztádrut
Csütörtök, 23.8 — 9.00
Natánja — Saron
Péntek, 24.8 — 9.00
Cholon — Armon
Szombat, 25.8 — 8.30
Haifa — Auditorium
Vasárnap, 26.8 — 8.30
Rechovot — Bét Háám

MIFGÁS HÁREHIT HÁBENLEUMI

CHOLON, Kugel-u. 45., (Binján Cámeret, a parkolóhelyen), díjmentes parkolás 1979.8.18., szombat estétől

50 SZALON, 1980-AS MODELLEK

Kül- és belföldi készítmények, kiténő minőségben és tökéletes kidolgozásban, különleges modellek, konkurren- ciamentes árakon. — Kiállítás 1000 négyzetméteren. JOJJON EL MEGNÉZNI, MIELOTT VASAROL.

HÁLÓSZOBÁK, 1980-AS MODELLEK

összeállítva kiállításunkon gyönyörű és matt. ÉTKEZŐSARKOK * BÜFEK KÜLÖN GYERMEKSZOBÁ OSZTÁLY

Hajmeresztő közlekedési hibák nyomában

DANOS MIKLÓS RIPORTJA

Nemesak „Az írás népe”, hanem lassanként az „autósok népe” leszünk. Az egy főre eső gépkocsik száma Tel Avivban megközelíti a párizsi szintet és ma már egyáltalán nem kelt feltűnést az a tény, hogy egy családban két autó van. Egyik a férfi strapa-kocsija, a másik a feleség Mini-Morrisa, amelyen viszi-hozza a gyermekeket. E tény, a gyermekek a legtermészetesebben könyvelik el, s így aztán sem kamasz éveiket, sem jövőendő életüket nem tudják elképzelni autó nélkül...

Mindez szép és jó, elvégre az életszínvonal szintjét ma már az autók számában is ki lehet fejezni. A gépkocsi nemcsak a személyes közlekedést, a büszke tulajdonjogot jelképezi, hanem a jólétet is. Egy bizonyos életszínvonal elérésekor, szinte kötelező kellék a gépkocsi, amely ebben az esetben a státusz-szimbólum szerepét is betölti. A kocsik sürüségére jellemző, hogy a mi házukban 9 lakás van, tehát kilenc család otthona székelt itt, a ház előtt pedig 10 gépkocsi áll minden este. Ami azt jelenti, hogy — mivel nekem nincs autóm — két családnak két autót is adott az Isten...

Az autózás az utóbbi öt évben nemzeti sporttá változott és ezzel párhuzamosan lassanként nemzeti szerencsétlenségévé vált. Csupán ebben az évben több, mint négyszáz (!) ember lelte halálát autóbaleset következtében és közel 600 ember sebesült meg. És még csak augusztusban vagyunk. Sem a nagy autókirándulások, sem a túrák zöme nem fejeződött be. Nem kell tanulni, jövőendő-kutatónak lenni ahhoz, hogy elképzeljük a 79-es esztendő végösszegeit ezen a téren. És nem túloz, aki azt állítja, hogy a nemzeti gyász lobogóival kellene figyelmeztetni az autósokat a veszély nagyságára.

SAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉS ÉS JELLEM

— Az izraeli gépkocsivezető szakmai felkészültsége nem rosszabb az európai átlagnál — magyarázta Seres-Schwartz Jenő közlekedési szakértő. — A mi hivatásos sofőrünk vagy úrvetítőnk pontosan, szorgalmasan megtanulja a megtanulnivalót, kitűnő elméleti vizsgákat tesz le, egy-két hibapontot lehet csak a számlájára írni. A gyakorlati vizsgát, igaz nehezebben teszi le, jeles osztályzattal, és egyáltalán nem rit-

ka az ismétlés. A kétszeres, háromszoros ismétlés! Az idősebb korosztályról nem is beszélve, amely éveikig próbálkozik és vagy megtanulja, vagy sem... Mert szigorúságban nincs hiány. A vizsgáztató bizottság tagjai tisztában vannak felelősségükkel, és ha a leendő gépkocsivezető nem tudja bebizonyítani felkészültségét, tudását, technikai képességét és biztonságérzetét, akkor nem kap hajtsái igazolványt.

— Hát akkor mi a baj? — kérdeztem.

— A baj — felelte elgondolkodva — sokkal mélyebben fekszik. Szerintem a zsidó nép jellemében, az izraeli ember természetében és nevelésében rejti a hibát. Ideges nép vagyunk. És törtető és mást megelőzni akaró. És erőszakos. Plusz a sok évszázados kibérendőségi érzés izraeli reakciója: most mi vagyunk fent...

— Nem igazságtalan egy egész népre ráhúzni a vizes-lepedőt?

— Persze, tudom, minden általánosítás hibás. Az én jellemzőm is túlozt és sok esetben igazságtalan. Csak azért mondtam, hogy rátapinthatok a forrásvidékre. Mert nem egyszer a fenti, emberi hibákból, jellemmagatartásból születnek a súlyos autóbalesetek. Idegesek vagyunk... tehát nem várjuk ki a zöld fényt, belegázolunk a vörös vagy sárga zónába. Törtető — tehát bármilyen körülmények között, bármilyen áron megelőzzük a nálunknál kisebb, gyengébb kocsival rendelkező sorstársunkat. Erőszakos, — tehát természetes, hogy nekem jár a rés, a parkolóhely, az elsőbbség...

— Ugy tudom, csodaváró nép is vagyunk... — vetettem közbe.

— Jó, hogy említette. Azt hiszi, hogy ez vice? Korántsem az. Ugy igaz, ahogy mondta: nem egy baleset-vizsgálat során hallottam a következő mondatot: „benyomtam a gázt, lesz ami lesz...”. Vagy: „Biztos voltam abban, hogy a másik észreveszi a szándékomat...”. Vagy: „Eddig ezernyi csoda mentett meg a balesettől, most sem értem mi történt?...”. — És a duma? — kíváncsiságom tovább. — Nem beszélünk sokat a volán mögött ülő izraeli?

— Persze, többet beszél, sürűbben diskurál, mint az amerikai, vagy a nyugat-európai autósvezető, de nem minden korosztály. A fiatalok sokat hallgatnak, figyelmeesebbek. A középkorú férfiak az elsőség a mesélésben és a szórakoztatás, hencseregésben. A baj, hogy a zsidó ember nem egy-

szer a kezével, karjával is beszél, el-el ereszt a volánt, vagy csak egy kézzel hajt. Ilyen esetben a legkisebb közlekedési szorultság is balesetet idézhet elő. Nincs már ideje két kézzel fogni a volánt, és főleg „átváltani” az anekdotahangulatból a nagy figyelmi koncentrációt követelő cselekvésbe... A dumáló ember néha azt sem veszi észre, hogy rossz sávra hajtott. Amikor pedig észleli, már késő, a szemben jövő kocsi elsöpri...

— Milyen szintű az izraeli gépkocsik technikai ellenőrzése? — kérdeztem Seres-Schwartzot.

— Ezen a téren nem vagyok szakértő, de mégis siralmas tényeket állapíthatam meg. Nincs az az európai ország, ahol megengednék az olyan leromlott, technikai kikészült kocsik hajtását, mint nálunk. Féltelmes állapotú kocsikat láttam közlekedni és balesetet okozni. Például, nemrég száz, tízevesnél öregebb kocsik fékjeit ellenőrizték. Ebből 24-nek nem volt kifizetve (!), és 59 kocsi lábfekje már két-, vagy háromszor javításra szorult. Valóságos öngyilkosság ilyen kocsiba ülni. És mégis, egész családok ültek bele. Ha a lábfék véletlenül felmondta a szolgálatot, akkor már csak a csoda segíthetett.

— Még egy utolsó kérdés: vajon csak a gépkocsivezető a hibás az oly gyakori városi, megországi balesetekért?

— Szó sincs róla! — válaszolt rögtön. — Ugyanezek a jellemzői hibák, megrögzött szokások, felelőtlen közlekedési módszerek jellemzik a gyalogosokat is. Szinte hihetetlen, hogy milyen szarvas-hibákat követnek el izraeli gyermekek és felnőttek. Még ma sem ritka a nagy autósstrádk függőleges átszelése, a „kvisen” való gyalogos séta, vagy a vöröstopp-lámpa semmibevevése. Az úttesteken való álldogálás, átfutás, a zebra kikerülése, mind megannyi vétség. Legutóbb egy „labdarúgó mérkőzésnek” kellett véget vetniük, amely a Petách Tikva-i út kellős közepén zajlott le, öt fű-gyermek részvételével... „Péntek este kisebb a forgalom” — érveltek a gyermekek.

— Milyen szintű az izraeli gépkocsik technikai ellenőrzése? — kérdeztem Seres-Schwartzot.

— Ezen a téren nem vagyok szakértő, de mégis siralmas tényeket állapíthatam meg. Nincs az az európai ország, ahol megengednék az olyan leromlott, technikai kikészült kocsik hajtását, mint nálunk. Féltelmes állapotú kocsikat láttam közlekedni és balesetet okozni. Például, nemrég száz, tízevesnél öregebb kocsik fékjeit ellenőrizték. Ebből 24-nek nem volt kifizetve (!), és 59 kocsi lábfekje már két-, vagy háromszor javításra szorult. Valóságos öngyilkosság ilyen kocsiba ülni. És mégis, egész családok ültek bele. Ha a lábfék véletlenül felmondta a szolgálatot, akkor már csak a csoda segíthetett.

— Még egy utolsó kérdés: vajon csak a gépkocsivezető a hibás az oly gyakori városi, megországi balesetekért?

— Szó sincs róla! — válaszolt rögtön. — Ugyanezek a jellemzői hibák, megrögzött szokások, felelőtlen közlekedési módszerek jellemzik a gyalogosokat is. Szinte hihetetlen, hogy milyen szarvas-hibákat követnek el izraeli gyermekek és felnőttek. Még ma sem ritka a nagy autósstrádk függőleges átszelése, a „kvisen” való gyalogos séta, vagy a vöröstopp-lámpa semmibevevése. Az úttesteken való álldogálás, átfutás, a zebra kikerülése, mind megannyi vétség. Legutóbb egy „labdarúgó mérkőzésnek” kellett véget vetniük, amely a Petách Tikva-i út kellős közepén zajlott le, öt fű-gyermek részvételével... „Péntek este kisebb a forgalom” — érveltek a gyermekek.

KÖZLEKEDÉSI ELLENŐRZŐ „SZÜRÉS”

Nem volt időnk tovább folytatni ezt a számomra érdekes beszélgetést, mert indulnunk kellett... Ugyanis mindketten hivatalosak voltunk a rámt-gáni „közlekedési ellenőrző körútra”. Ó mint ellenőrző közeg, én mint kíváncsiságod meghívott. Nyolc rendőrtiszt és közlekedési rendőr, meg rendőrlány, két jogász, egy közlekedési szakértő és több mint 25 rámt-gáni önkéntes honpolgár vett részt ezen az órárs „szűrő-munkán”. Célja: a közlekedési fegyelem megjavítása, a balesetek megelőzése és a nevelő munka...

A Herzl utca kényesebb átjáróhelyein helyezkedtünk el, a terek peremén, a kereszteződések közvetlen közelében. Sem radar-készülék nem állt a rendelkezésünkre, sem titkos fényképezőgép, sem sebességet mérő elektronikus műszer. De annál nagyobb volt az emberi figyelem, a fegyelem és a segíteni akarás. Mert, — hangsúlyozom — nem a büntetési szándék volt az elsődleges, noha erre is gyakran került sor, hanem a legtipikusabb hibák, hűnök feltárása, az okok megvizsgálása, a nevelés elősegítése...

Istenem, micsoda hajmeresztő közlekedési hibáknak voltunk a

tanul! Így például, reggel háromnegyed nyolckor, tehát abban az időpontban, amikor már sűrűsödni kezdett a forgalom, egy harmineket tagú gyermekcsoporthoz indult át az út egyik oldaláról a másikra. A sárga fényben indultak — „mert kérem, védekezett az óvónő, hosszú volt a sor” — és a zöld fény helyett a vörösbe sétáltak. A hideg rázott! „Tévedtünk, azt hittük, hogy a sárga után zöld lesz” — mentegetőzött az óvónő.

Más: Egy zöld Ford kocsí 25 év körüli vezetője körülbelül 150 (!) métert ment hátrafelé (rückwärtz), mert eltévesztette az utcát és lusta volt megfordulni. Már ez is örültség, de mindezt kb. 80-as sebességgel tette, ami halálos veszedelmet idézett elő ezen a 150 méteren. Miért?

Más: Egy erőszakos autóbusszsofört felmérésiette egy fúrge kocsi hirtelen előzéte, s ezt úgy bosszulta meg, hogy az útkereszteződésnél utolérte és valósággy kinyomta az úttestről. Nemesbosszú...

Más: Vagy 8-10 parkolás a forgalmas utca keskeny szélén — tilosban. Ettől az úttest olyan szűk-ké vált, hogy alig tudott átkigyözni rajta egy-egy kiskocsi. Büntetés, veszekedés, lamentálás...

Más: Egy száztíz kilométeres sebességgel rohanó amerikai típusú „bárka”. Csak az „izraeli csoda” mentette meg attól, hogy ne üssön el két öreg nénikét.

Más: Egy kapualjból kikanyarodó kocsi, amelynek volánjánál egy sokat dumáló férfi ül, minden jelzés nélkül az ellenkező irányba, tehát szigorúan tilos irányba indult. „Nem vette észre, előszőr járt ebben az utcában” — védekezett.

DOSSZ A VÉZTÉSE

Labda után úttestre futó kislány... a tér közepén találkozók és beszélgető kamaszok... egy kiskocsi, amelyben hat személy gyürődik, alig van hely vezetői... A technikai ellenőrzés során kiderült, hogy rossz a kézifekje, s alig-alig fog a lábfekje... Hihetetlen felelősség — hat ember élete veszélyben... Megbűntettek egy traktoristát, aki köveket szállított, mert nem volt traktorvezetői jogosítványa. „Már két éve furikázok, soha semmi bajom nem volt” — mentegetőzött.

Déli tizenkét óráig 321 kihágási jegyzőkönyvet készítettek az ellenőrző közegek. És mindezt csak egyetlen útszakaszon, s nem Tel Aviv legforgalmasabb helyén. Így állunk a közlekedési szabályok betartásával!

... Szép élet az autós-élet — de az együttélés szabályait — be kell tartani. Nemesak az ország törvényei követelik ezt tőlünk, hanem a legelembb emberi morál, mert más különben mind többen kerülnek a „közlekedési balesetek” rovatába. És mindez, — miért?!

Mesterségek, foglalkozások, hivatások (4.)

«Jó lenne látni a világot!»

Lévi Elijáhu Emil, gyárimunkás

Írta: BENEDEK PÁL

Az országalapítás idején alijjázott. Akkoriban az volt a szokás, hogy először kibucba mentek az új olék. Lévi Elijáhu Emil is az egyik kibucban kezdte izraeli pályafutását, de csakhamar elkerült onnan, városi életkeretek vonzóit.

Azóta gyári munkás. Az Amcor egyik vállalatánál dolgozik. Kezdetben segédmunkás volt — itteni kifejezéssel „feketemunkás”, aztán betanított munkás lett, most szakmunkás. Már hosszú évek óta.

Arról beszélgetünk, hogy elégedett-e a sorsával.

— Nincs is okom panasza. Ma több a kereset, mint azelőtt. Nem csak azért, mert infláció van, de a vásárlóértéke is több. A legutóbbi hónapban 11 ezer fontot vittem haza. Igaz, hogy nagy a drágaság, de ezért a pénzért mégis többet tudok vásárolni, mint mondjuk a tíz év előtti fizetésemért. A lakásárakra ez nem vonatkozik. De szerencsére van lakásom.

A LAKÁSOM

MÁSFÉL MILLIÓT ER

— Mikor vette?

— Régen. Még 18 évvel ezelőtt. Akkor 16 ezer fontba került. Már rég kifizettem. Ma megéri vagy másfél milliót...

— Az igényeinek megfelelő a lakás?

— Természetesen. Nem cserélném ki akkor sem, ha megyerem a főnyereményt. A kétmilliót...

— Mit venne a kétmillióért?

— Új bútort a lakásba, meg ezt-azt kicserélnék benne. A frizsidert, meg a háztartási gépeket. Van minden, de legyen újabb típusú. Erre költenék, mondjuk fél milliót. Egy milliót beraknék a bankba, illetve olyan papírokat vennék, amelyek szép életjáradékot biztosítanak.

— Maradna még további fél-millió.

— Azért repülőjegyeket vennék. Jó lenne látni a világot. Keveset láttam belőle. Az utazás mindig vonzott. Talán azért, mert nagyon keveset utaztam.

— Hová menne legszívesebben? A világ melyik része vonzza elsősorban?

— A távol-keleti országok. Japán. Kína. Hong-Kong.

SOHA SEM KÉSŐ!

— Miért?

— Nem tudom. Talán azért, mert mindig is tetszettek az egzotikus országok lányai. Hosszú évtizedek óta álmodozom rólok. Középről még nem láttam őket.

— Nem lenne késő?

— A szépségükben gyönyörködni, ahhoz soha nem késő. De lehet, hogy elutazom a Távol-Keletre főnyeremény nélkül is. Mikor nyugdíjba megyek, talán megengedhetem majd magamnak.

— Mikor aktuális ez?

— Most 58 éves vagyok. Még hét év...

PÉLDÁTLAN AKCIÓ!

Márvány gránit konyhákba

48 órán belül

Színválaszték — tökéletes kivitelezés. — Gyári árak

GRÁNIT HÁCÁMERET

Üzem: Cholon, Ézor Hátáaszijá, Hámánor u. 50 (Lodzja mellett), tel. 806766.

Írta: d.u. 4-7-ig: T.A., Ibn Gvirol 144, tel. 448123.

RISHON CELLAR

A HÍRES BÉCSI ÉTTEREM. Ideális hely üzleti és családi étkezésekre. Eredeti bécsi ételek, hécsiszelet borjúhúsból, „Eszterházi” szték, stb. — Szombaton sólet és kiske.

- Minden kedden és pénteken Berger Sz. Ducl ismert zongoraművész és Karstefn Alexander hegedűművész zenélnék.

TEL-AVIV • Allenby 11. fel. 55834

BÖRKABÁTOK
nagy modell- és színválasztékban
férfiak és nők részére

„BIGDÉ CHÉN” • BLÜTHNER DAVID JUMI
ALLENBY 99 • I. EMELET • TEL AVIV
(NAGYTEMPLOMMAL SZEMBEN)
TELEFON: 29 16 93

Van E sokat ide a fontos gójok, ha a zsidók...

Ez, ha tetlenül gatartásn kenység közben, sőt s ra, hogy „gójok”.

Magya második, tos, hogy bek köz hogy a g ami szár

A mű tekintélye tottak a ról „ami colgatták da) tevé nek, ille okait

A vita jellegű v latkozása vetési k koztatási sem, stb. színes. M ugyan a koztatás akció, ve művelet, nem tért gjai-társá nálunk.

A pró sokkal m ahogyan ban kife úgy véle szerienn

Tájé azért ro nem tud beszélni!

Ez, va dettől fo

— Kikkel barátkozik?

— Sokféle emberből áll a baráti köröm. Magyar-zsidók is vannak közöttük. Régi erdélyiek. De nem ez a fő szempont. Olyan emberekkel vagyok szívesen együtt, akik jókedvűek, mint én magam. A rosszkedvet hagyja otthon az ember, mikor társaságba megy. Vagy ha nincs más módja, igyon meg egy további üveg sört.

— Mit tart a legfontosabbnak a életben?

— Hogy egészségesek legyünk, és ne legyen okunk búslakodásra.

Fontos, hogy mit mondanak a »gójok«

Irta: BARKAY ZEEV

Van Ben Gurionnak egy híres, sokat idézett mondása: „Nem az a fontos, hogy mit mondanak a gójok, hanem, hogy mit csinálnak a zsidók”.

Ez, ha nem is okozója, de feltehetően kifejezője az izraeli magatartásnak a tájékoztatási tevékenység iránt. A baj csak az, hogy közben kiderült: nagyon is fontos, sőt sorsdöntő lehet számunkra, hogy mit mondanak rólunk a „gójok”.

Magyarazzuk tehát a mondás második felét így: ... az a fontos, hogy mit csinálnak mi, többek között, annak érdekében, hogy a gójok azt mondják rólunk, ami számunkra kedvező”.

A múlt heten, komoly szakértelmű bevonásával, vitát tartottak a tévén erről a tárgyról, amikor is résztvevők boncolgatták tájékoztatási (propaganda) tevékenységünk gyengeségeit, illetve sikertelenségének az okait.

A vita kifejezetten gyakorlati jellegű volt — miniszterek nyilatkozatainak jelentősége, költségvetési korlátozások, kell-e tájékoztatási minisztérium vagy sem, stb. — következésképp: felszines. Mert abban megegyeztek ugyan a résztvevők, hogy a tájékoztatás valójában pszichológiai akció, vagy éppenséggel — hadművelet, ugyanakkor azonban nem tértek ki az ügy pszichológiai-társadalmi vonatkozásaira — nálunk.

A probléma gyökerei ugyanis sokkal mélyebbre húzódnak, mint ahogyan ebben a televíziós vitában kifejezésre jutott; de azért, úgy vélem egész röviden és egyszerűen kifejezhető:

Tájékoztatási tevékenységünk azért rossz és sikertelen, mert nem tudunk a „gójok” nyelven beszélni!

Ez, valójában így volt a kezdetől fogva, egész csekély, habár

sorsdöntő kivétellel. Ez a kivétel pedig Herzl volt.

Herzl Tivadar nem találta fel a cionizmust, mégcsak a cionista mozgalmakat sem. Azok léteztek jóval előtte, mindenképp a szorongatott orosz–lengyel zsidóság körében. S voltak lelkes, az ügyért élő-haló vezetők is.

De ahhoz, hogy a politikai cionizmus — amely Izrael Állam létrejöttéhez vezetett — diadalmas-kodjon; ahhoz a magyarországi születésű, bécsi újságíróra, nagyvilági férfiúra volt szükség.

Mert csak ő előtte nyíltak meg az államfők, miniszterek és diplomataik ajtajai — ugyanis csak ő volt, egész egyszerűen, „szalonképes” számunkra csak ő tudott beszélni nyelvükön, fogalmaik szerint.

Semmiylen, „stétl”-ben nevelkedett cionista vezető, legyen bár a legodaadóbb, legokosabb, legöntudatosabb — nem volt alkalmas erre, hiszen azt sem tudta, hogyan lépjen egy miniszterszobájába, ha nem mint berendelt alantás, hanem mint többekévében egyenlő jogú tárgyalópartner szerepel. Nem is tudhatta: ilyesmire életkörülményei között sohasem volt alkalma.

Cionista életműve lényegében tájékoztató-propaganda munka volt. S ez nemcsak, hogy nem lebecsülő meghatározás, hanem, ellenkezőleg, méltó elismerés épp napjainkban, amikor bebizonyosodott ennek a munkának sorsdöntő jelentősége. Herzlnak köszönhető, hogy a cionizmus bejutott a nemzetközi köztudatba, a legmagasabb szinten — s ez az ő fellépésének, műveltségének, nevelésének, európai-mivoltának

tuljajdonítható. Ehhez járult természetesen zsidó érzés, hivatástudat, meggyőző-készség is — ilyesmivel azonban mások is rendelkeztek.

Csak hogy Herzl meghalt — s a cionista mozgalom vezetése visszakerült a „stétl” neveltjeinek kezébe. Belőlük kerültek ki a híres második alijja emberei, akikből az állam első vezető-garnitúrája rekrutálódott. Nem voltak „nagyvilági” emberek, valljuk be.

A galuti zsidóság viszonya a „gójokhoz” érzések vegyülete: féltékenységből eredő bizalmatlanság, amelyhez ugyanakkor egyfajta lenézés is járul. Röviden: idegenkedés. Ez az érzés annál élesebb és körülhatároltabb, minél inkább elkülönült a zsidóság a befogadó ország lakosságától, s annál inkább enyhül, minél inkább elmosódnak a társadalmi határok a zsidó és a nem-zsidó lakosság között. Valami azonban ebből az érzésből még a legfelszabadultabb zsidóságban is megmaradt.

Az ország első vezetőrege, amely, mint mondtuk, javarészt a „második alijja” tagjaiból került ki, egész egyszerűen nem tudta hogyan fogjon a párbeszédhez a „gójokkal”. Nem is tulajdonított nagyobb fontosságot ennek: ebben az időben az állam „tájékoztató” tevékenysége mindenképp a külföldi, főleg amerikai zsidóság felé irányult, „snorr” ügyben, s nem eredménytelenül. Ehhez értettünk, ez speciális zsidó szakma: a zsidó szíven keresztül hatni a zsidó pénztárcára, a dolog egész jól ment, meg lehetünk elégedve magunkkal.

A gójokkal sem volt különösebb probléma, mint ismeretes, egész 1967-ig.

Mindaddig, amíg a kicsiny, hősiesség, de szorongatott nép szerepében jelentünk meg, melyet folyton a tengerbe akarnak kergetni, a dolog egyszerű volt: szimpatizáltak velünk, azaz: sajnáltak minket. Amikor azonban a hatnapos háborúban kiderült, hogy a dolog nem megy, az ámulatot a legyőzöttek iránti részvét váltotta fel, amit az arabok egyszerű taktika változtatással kihasználni. S itt történt a fordulópont: lemondtak a „tengerbe kergetés” és egyéb hasonló fenyegetések alkalmazásáról; megajtszoták magukat szenvedő félnek. — Egészen rövid idő alatt sikerült úgy beállítani az egész konfliktust a nagyvilág előtt, mintha az a hatnapos háborúval kezdődött volna: „Izrael megszállt arab területeket, adja vissza, s akkor minden rendben lesz.”

Ez világos és egyszerű, ezt minden „gój” megérti a világ minden részén. Ehhez nem kell sem különösebb intelligencia, sem pedig a Biblia ismerete Izrael ősi jogáról Judeához és Somronhoz. Sőt, még csak azt sem kell tudni, hogy mi történt a zsidósággal a vészkor-szakban ...

S ezt mi nem tudtuk, hasonló egyszerű tétellel megválaszolni, kontrakarizozni: egyszerűen nem tudtuk mit mondani a „gójoknak” igazunk bizonyítására. (S ne felejtjük: ez még jóval a kőolajpresszió előtt volt!) Vagy talán, kezdetben nem is nagyon szorgalmaztuk, elbogatellizáltuk az ügyet. Hogy miért? Nyilván azért, mert az a hagyományos rövidlátás, slendriánság, körültekintés teljes hiánya, ami egész állami életünket jellemzi, itt is megmutatkozott. S aztán már késő volt: Izrael mint „elnyomó-megszálló hatalom” úgy beette magát a nemzetközi köztudatba; hogy már lehetetlen megváltoztatni a fogalmat.

Egyszóval: nem tudunk bánni a „gójokkal”, nem tudunk olyan nyelvet alkalmazni, melyet megértenek. — Igaz ugyan, hogy a „stétl”-ek nemzedéke kiveszében van, ezzel szemben kialakult a „mindent - mindenkor - mindenképp - jobban - tudó” izraeli típusa, amelynek ugyan már más a viszonya a „gójokhoz” (habár nem teljesen mentes apái örökségétől), azonban képtelen fel- és beismerni hibáit és korrigálni azokat, vagy éppenséggel igénybe venni mások segítségét.

Vajon, az arabok olyan propaganda-zsenik? A muzulmán létezéslelet olyan közel áll a nyugati világhoz, hogy könnyűszerrel sikerült meggyőzni?

Szó se róla! De — hajlandóknak mutatkoznak tanulni! Nasszer igénybe vett levitézlett náci propaganda-szakértőket. Szádát pedig, a korral haladva, időt és fáradságot nem kímélve, amerikai televízió szakértőktől sajátította el a „szakmai ismereteket”.

S egyáltalán nem eredménytelenül, mint a mellékelt ábra mutatja.

Szádát megtanulta, hogyan kell az ő hullámhosszokon sugározni — sőt, a PFSz is egyre jobban belejön ebbe a „szakmába” — csak mi nem.

Mi csak azt tanultuk meg, — felülmulhatatlan bölcsességünkkel, hogy hogyan lehet elveszíteni olyan országok szimpátiáját, mint Hollandia, például, melynek az UNIFIL-nél szolgáló katonái halottak talán arról, hogy a huma-

nista Izraelben nem ítélik halálra a többszörös gyilkos terroristákat sem, — ugyanakkor azonban — amint erről az utóbbi időben több sajtó- és televízió-beszámoló is láthattunk — látják, amint izraeli harcirepülők „menekültáborokat” bombáznak, — ahol „ártatlan emberek” vesznek életüket, s ezt az ő „gójis” fejjükkel nem képesek felfogni. De ott van a közelben a PFSz, amely megmagyarázza nekik ...

Ennek, például, semmi köze a kőolajhoz. Az utóbbi időben ugyanis kialakult olyan felfogás, hogy „csinálhatunk amit akarunk, az arab kőolaj beszél”. Ez csak részben — és nem teljesen döntő formában igaz. A kőolaj mindegyik kormányokat és politikuskokat befolyásolja — ami korántsem lebecsülendő tény — a tájékoztatásunk, vagy, ha úgy akarjuk, a propagandánk vi-

szont, — épp a kőolaj-befolyás ellenesúlyozására — a közvéleményhez kell fordulni, mely nem szükség szerűen szimpatizál az olaj-sejkekkel. A közvélemény pedig — a nyugati országokról beszélünk — befolyásolja a kormányt. De ettől függetlenül, a fentiekben rámutattunk arra, hogy tájékoztatási problémáink, párbeszédünk a „gój” világgal alapvető nehézségekre ütközött már jóval az energiaválság előtt.

Az energiaválság elmúlhat — s Izraelnek akkor is meg kell találnia a módját, hogy megertesse magát a „gój” világgal. De ez csak akkor lehetséges, ha először is, tudomásul vesszük, hogy igenis fontos, hogy mit mondanak a gójok; másodsor, igyekezzünk megszabadulni azoktól a lélektani korlátoktól, melyek a galutban alakultak ki a „gójokkal” való érintkezésben — harmadszor pedig, ha megtanuljuk a módját, hogy az ő logikájuknak megfelelő módon és formában hozzuk álláspontunkat a világ tudomására.

Küldjön vámmentes IKKA ajándék-utalványt

ROS-HÁSÁNÁRA MAGYARORSZAGI KÖRÖSAINAK ÉS BARÁTAINAK

A júliusi (7. sz.) listákra feladott megrendeléseket aug. 8-án kiosztották Magyarországon.

Az augusztusi (8. sz.) listát, ros-hásáná előtti kiosztásra

augusztus 29-én zárjuk

MEGRENDELŐHELYEK:

- JERUSALEM:** Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2.
Üzleti órák: 9-14 és 4-7-ig. Kedden délután zárva.
- TEL-AVIV:** G. Kemény, Ben Jehuda 27, 1. em. — de. 9-12.30, délután 4-6.30 között. Telefon 55052. Pénteken zárva.
- HAIFA:** Ungár János, Rasi utca 20 — vasárnap- és csütörtökön 10-től 12-ig. Telefon 525661.
- BEER-SÉVA:** Frankfurter István, Háacmánt 49-51. Tel. 38701

Levelézést kizárólag: G. KEMÉNY
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 27 emelet kérünk.

FIGYELEM!

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költség-tel mentes küldési lehetőség MAGYARORSZAGRA

TUZEX ajándékbonok kaphatók

CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE

VEGYEN CSILLÁROKAT A GYÁRBAN — GYARI ARAKON

SZALONCSILLÁROK, ALLO-, FALI ÉS ASZTALI LAMPÁK NAGY KIALLITASA REVELATION

Bné Brák, Cáfön, ipari negyed, Hájárkon u. 65, III. emelet
Telefon: 79 06 95

40-es és 42-es autóbuszok. — A kiállítás nyitva minden szombat este 10-ig, vasárnap, kedden és szerdán este 7-ig, minden hétfőn és csütörtökön délután 4-ig, pénteken déli 1 óráig.

BÁT-JÁM VÁROS

ZENEKEDVELOK KÖRE

Ribák Múzeum, tel. 868645

FOLYTATÓDIK A BÉRETEK MEGUJITASA ÉS ÁRUSITASA

az 1979/80-as koncert évadra, naponta 8-13 óráig a múzeumban.

Bérlettulajdonosoknak megőrzik helyeiket 1979 szeptember 15-ig.

Értesítem kedves volt osztálytársaimat, illetve a

TEMESVÁRI ZSIDÓ FELSŐKERESKEDELMI

1928/1929 tanévben végzett kollégáimat, hogy az idén, október hónapban 50 éves találkozózt akarunk tartani.

Kérem a következő volt kollégáimat: Emmer Sándor, Hirsch Pista, Weisz Bernát, Grossmann Dezső, Roth Laci, Fischer Sándor, hogy írjanak nekem a következő címre: Brand Marcus, Timisoara 1900, str. Eneas 18. A találkozó pontos idejét és programját azonnal elküldöm.

1979.VIII.17

7.

A SÜLYOS PROBLÉMA KÖNNYŰ MEGOLDÁSA

A SZÉKREKEDÉS SÜLYOS PROBLÉMA

MI A TARO-NÁL MEGOLDOTTUK AZT

GYÓGYTEA

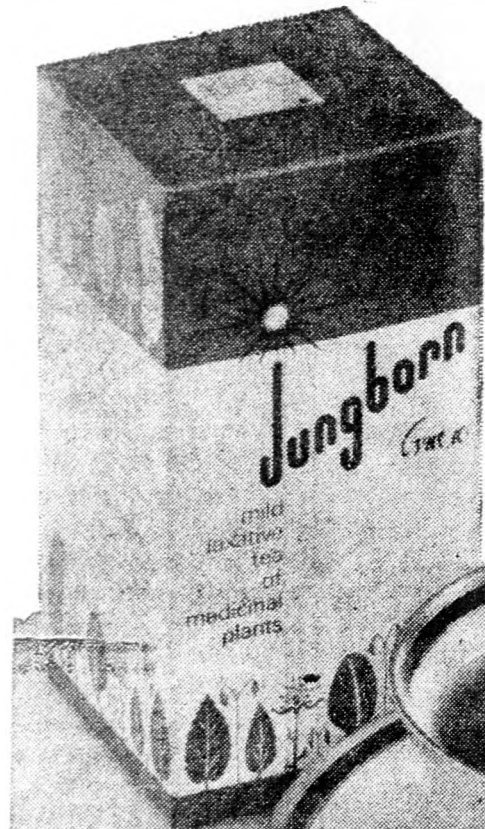
A gondosan válogatott gyógynövények azok, amelyek a Yungborn teát kiváló gyógyteává teszik.

A sokéves recept titka szavatolja a tea jó gyógyhatását és élvezetessé teszi a teaitást.

A Yungborn tea könnyen elkészíthető. Előmozdítja a rendszeres bélműködést, főleg székrekedés, feszítő érzés vagy általános rossz közérzet esetén.

Kapható minden gyógyszertárban.

YUNGBORN TEA — EGÉSZSÉGÉRE!

TARO תרו תעשייה דוקיית בע"מ, חיפה

Képek, emberek, gondolatok a nagyvilágból (1)

CIONISTA JORÉDOK

Irta: BARZILAY ISTVÁN

New-Yorkban héber rádióadás tájékoztatja a jorédokat az izraeli eseményekről. Munkatársai természetesen izraeliek. Kissé angolos kiejtéssel beszélnek az éter hullámain anyanyelvükön.

Naponta egy óras hazai injekció a honvágytól szenvedőknek. Mert tagadhatatlan, hogy a legtöbbjük nosztalgia gyöttri, különben miért tartják fenn ezt a leadást? Sok pénzbe kerülne, pláne ha nem élénke New Yorkban izraeli kereskedők, vállalkozók, orvosok, sőt ósamerikai zsidó gyárosok, akik hirdetésekkel ostromolják a kis leadóállomást. Azt mondják, elképzelhető, hogy jól megszervezett hirdetési állaggal egész napos leadót is fenn lehet számukra tartani.

Sőt, most már cionista ez a leadó — árulta el nekem egy magát megnevezni nem akaró barátom —, elég hosszú időbe telt, míg hajlandók voltak közölni a Szochnut és más cionista szervezők felhívásait. Eleinte huzódzkodtak, nincs elég idő rá, mondták. Kis anyagi áldozat az izraeli (nem hivatalos) intézmények részéről lehet tette a cionizmus diadalát a new-yorki héber rádióleadóban.

Sajnos, különböző bonyodalmak miatt nem jutottam el hozzájuk, azt mondták, majd legközelebb. Tény azonban, hogy hallgatják. A külföldön élő 310 ezer izraelinek (ez a múlt évi hivatalos statisztikai adat) legalább a fele lakik New-Yorkban, gondolom, ez igazságos elosztás, mert persze, hogy New-Yorkban lehet legjobban pénzt keresni. Azok az izraeliek, akik sohasem tanultak meg Izraelben héberül, sajnálhatják. Mert persze, még angolul is nehezen értik a dolgokat a sajtóban és a távközlési hálózatban.

Egy kis, de rettenetesen forgalmas, külvárosi üzletben csak héberül beszélnek. A vevők és az eladók egyaránt. Magas, jóképű, szőke szabrefü a legügyesebb tagja a kiszolgáló személyzetnek.

— Honnan jöttél?
— Ajelet Háschárból...

Kibucnyik tehát, még csak nem is társ, hanem csak eladó, közönséges segéd egy new-yorki külvárosi üzletben. Története sablonos. Kiküldetésben járt, ismeretesebb szóval „slíach” volt, beleszeretett egy amerikai zsidó lányba. Két gyerekük is született. Közben voltak is néhányszor otthon. A feleség nem akar Izraelben, pláne kibucban élni.

— Akár holnap hazamennék, sajnos nem lehet.

S akkor azt is bevallotta, hogy ez az aranybányának tűnő kis bolt még csak nem is az övé.

— Ó is cionista joréd.

Barátnőnk taxit rendelt, hogy hazajussunk, kolozsvári orvos vendéglátónk „viskójába”, amint ő maga nevezi azt a tekintélyes villát Torontó egyik legdrágább negyedében. Lemegyünk az utcára, várni a kocsit, megérkezik és a beszállásnál szemembe ugrik a sofőr kulcsesomóján: Slomó.

— Má slomchá? — kérdelem tőle.

— Todá, tov, — válaszolja olyan természetesen, mintha Rámát Gánban hallanám. Ó is cionista joréd.

Már 24 éve cionista Torontóban, s mégis csak taxisofőr. Izraelben is lehetne cionista ebben a szakmában. A Szináj hadjárat előtt egy évvel jött „látogatóba”, de...

— Amikor híre jött, hogy kitört a háború, összejöttünk, 250 „chevre”, repülőgépet béreltünk és már

VIHAR ELŐTTI CSEND CROWN HIGHTSBAN

FESZULT VISZONY
CHÁSZIDOK ÉS FEKETÉK
KÖZÖTT

Mindennapos látvány az Eastern Parkway árnyas fái mentén, ahogyan a sötétruhás, pájszos lubavicsi chászidok szótlanul elsietnek a négerék mellett, tekintetesen méltatva egymást. Magatartásuk nem is annyira ellenséges, mint inkább olyan embereké, akiknek semmi közük egymáshoz. Mintha ezt mondanák: „hagyj békében, én is békén hagylak”. A járókelők viselkedése jellemző erre a brooklyni városrészre, ahol két különböző népréteg lakik együtt és mégis egy világ választja el őket egymástól.

Dr. Vernai G. Cave, a feketék szóvivője 20 éve lakik Crown Heightsban. Szerinte valaha baráti viszony volt a két közösség között, „még a családi problémáinkat is megbeszéltük, ma két ház választ el chászid szomszédaimtól és még csak nem is bólogatnak felém”.

ÉLNI ÉS ÉLNI
HAGYNI

Rabbi Elye Gross, a lubavicsiek vezetője, aki már 40 éve lakik a környéken, így látja a dolgot: mi hajlandók vagyunk tekintetelni mások hagyományait, élet szemléletét és érdekeit — ami természetesen merőben különbözik a miénktől — nem célunk azokba belebeszélni, még kevésbé azokat megváltoztatni. De a legkevesebb, amit elvárunk, hogy minket is békében hagyjanak. Mi mindenki jónéppel járunk elől, és ha ugyanezt követné a másik oldal, harmonikusan tudnánk együttélni.

A viszonylag esendes felszín alatt azonban lappang valami, amit elsősorban a kölcsönös bizalmatlanság idéz elő. A lubavicsi chászidok zömét vérségi kapcsolatok fűzik az európai gettókhöz és programjaihoz, valamint azokhoz, akik a második világháború borzalmaival átvészelték, így természetesen vallási, illetve gazdasági kötelezettséget éreznek a hitestvéreikkel szemben. Ezért érthetően árgus szemmel figyelik és bizalmatlanul fogadják a másik oldal minden megmozdulását.

Bár a chászidok nagyrésze a középosztályhoz tartozik, mégis sok közöttük a szerény, a nincstelen, a munkanélküli. Crown Heightsban a házbér aránylag nem

magas, ez a főoka, hogy a rebbe utasítására nem követték az általános bevett amerikai rendszert, hogy ha megjelenik egy fekete bérlő, akkor a zsidók pánik-szerűen menekülnek, hátrahagyva milliókat érő házakat, zsinagógákat, iskolákat. Viszont mivel a rebbe megmaradt a szekta Eastern Parkway 770 szám alatti világgözpontjában, — természetesen maradnak a chászidok is.

Amde Crown Heights feketéi is egy bizonyos fokig „átvészelők”. Ők is menekültek a feketégettőkből. Sokezer közülük állami, illetve városi tisztviselő, sok ügyvéd, pap, orvos és bíró van közöttük, akik ebben a közlekedésileg ideálisan fekvő negyedben igyekeztek megalapozni jövőjüket, felszabadulva a faji elnyomás alól.

SÖTÉTEN
MINDEN TEHÉN
FEKETE...

Felmerül tehát a kérdés, ha ezek a feketék ilyen rendes, dolgozó emberek, akkor miért nem tudnak a chászidok velük békésen együttélni? Az egyik ok: a szomszédos romos, néger nyomornegyed lakói is igyekeznek Crown Heightsban lakáshoz jutni, vagy egyszerűen rablási, illetve fosztogatási „bevetésre” indulnak esténként, miközben természetesen saját fajtájukat sem kímélik. Csak hogy az ügy utóbbi része a chászidokat nem nagyon érdekli. Az ő szempontjukból a néger, az néger, s ha a sötét utcában találkoznak velük, akkor nem azt igyekeznek megállapítani, hogy milyen az illető erkölcsi bizonyítványa, hanem legfőbb gondjuk, hogy mielőbb elhúzzanak mellőlük és szerencsésen maguk mögött hagyják őket.

A másik ok: politikai. Mindkét csoport a környék politikai tényezője kíván lenni. 55 ezer fekete mellett mintegy 30 ezer zsidó lakik Crown Heightsban, de a feketék számbeli túleréjét a chászidok tervezéssel, szervezéssel és jóadag ravaszsgal igyekeznek ellensúlyozni. Így érthetően fáj a feketéknek, hogy a chászidok politikai befolyása messzú túlszárnyalja számárujukat. Ezekután csak természetes, hogy választások idején a jelöltek a chászidoknak udvarolnak, akik igérnek különböző előnyöket voksuk el-

nében, mert nagyon jól tudják, hogy ha nekik ígériek szavazatukat, azzal számolhatnak is. Ha a rebbe kiadja az utasítást, kire kell szavazni, akkor természetesen mindenki en-bloc arra a bizonyos jelöltre adja le szavazatát. Ezzel szemben a feketéknek nemcsak hogy ismeretlen ez a feyelmezett egység, hanem sokan még szavazni sem mennek, inkább a tévé mellett, vagy a kocsmában töltik idejüket.

New Yorkban a politikai erő egyenlő különböző anyagi juttatásokkal. Ezért a feketék természetesen rossz szemmel nézik, hogy összeköttetések révén a chászidok kapják meg a tejfelt az állami, illetve városi támogatásokból. A chászidoknak így nagyobb a befolyásuk, jobban ismerik a politikuskhoz vezető utat, érthető tehát hogy nemcsak aránytalanul több közsegélyt kapnak, mint a feketék, hanem a rendőrség is jobban vigyáz a közbiztonságukra, mint a feketékére.

CIONISTA
MÓDSZER

A feketék másik sérelme, hogy a chászidok — cionista recept szerint —, összevásárolják a legjobb helyeken lévő ingatlanokat. Ha a ház jó állapotban van, akkor különböző ürügyek alapján lassan, de biztosan kiteszik a feketéket és megkezdik a chászidok beköltöztetését. Ha pedig a ház romos, akkor haladéktalanul megszerzik a várostól az igazolást, hogy a ház lakhatatlan állapotban van, mire megkezdik a lakók törvényes kilakoltatását. Majd a házat átépítik, lakható állapotba hozzák és egyszerűen jesivának, vagy bócher-otthonnak rendezik be. Ha pedig a ház lakható állapotban van, akkor természetesen mindennemű diszkrimináció tilos. Ilyenkor igyekeznek a chászidokkal tudatni a lakás lehetőségét. A feketéket pedig alaposan megerostálják s tényleg csak a krémet fogadják be.

„CHEVRA MACHAZIKÉ
HÁSCHUNA”

Ez a nemzsidók, illetve feketék számára érthetetlen „hottentottaszerű” felirat virít egy üzlethelyiség céttábláján Crown Heights központjában. Az átlag-fekete gyanútlanul halad el a furcsa fel-

iratú céttábla mellett. Odabenn viszont az egész környék részletesen fel van térképezve. Minden romház, vagy vételre alkalmas ingatlan ott pontosan fel van rajzolt, ott jelenti be a chászidok lakásigényüket, végül ennek a „rézvénytársaságnak” folyósítják az államkölcsonöket ingatlanvásárlás céljára. A fekete vezetők tisztában vannak azzal, hogy mi folyik odabenn.

Dr. Cave röviden így foglalja össze sérelmét: míg mi panaszkodunk és siránkozunk, addig ők építenek s céljuk világos: a feketék eltávolítása Crown Heightsból.

A chászidok elismerik politikai befolyásukat és aránytalan anyagi juttatásaikat, de szerintük ebből az egész környék lakosságának csak előnye származik. „Mi építünk, nem rombolunk, ez pedig nem bűn és végeredményben mindenkinek a javát szolgálja” — így rabbi Gross. Szerinte szükségük van elegendő lakásra, mivel csak az utóbbi hetekben ezer orosz család érkezett, ezekhez jön a 700 iráni gyerek. Gondoskodni kell továbbá azokról a tetemes számú zsidókról, akik csalódva a hatvanas évek hipizmusában, valamint a különböző divatos szektákban, a lubavicsiaknál keresnek és kapnak útmutatást.

FORRONGÓ
VULKÁN

Ezekután a hatóságok túlzott szimpatizálása a chászidokkal, nagyonis érthető. Tudják, hogy a chászidoknál „jó lóra tettek”. Nem akarják, hogy Crown Heights is rövidesen úgy nézzen ki, mint a szomszédos nyomornegyedek, amelyeket a feketék úgy „rendbehoztak”, hogy még az épületek vízvezeték és gázcsöveket is leszerelték és eladták ócskavasnak. Ezért nemcsak a hatóságok, hanem a békés, intelligens feketék is megerítk, hogy érdemes a chászidokkal együttműködni, mert ezáltal csak a maguk békéjét és biztonságát segítik elő. A baj csak ott van, hogy a tudatlan tömeget könnyen tudják a saját érdekeiket propagáló agitátorok befolyásolni. Ez a műveletlen, főleg szociális segélyből élő munkanélküli tömeg, pedig csak arra vár, hogy jelt kapjon egy kis szabadrablásra, amely során nemcsak a zsidó üzleteket rámolja ki, hanem a saját fajtestvérekét is, mert egyebár diszkrimináció a fosztogatásnál sem létezik.

Rabbi Elye Gross 40 éve lakik a környéken, s optimista. Szerinte minden a feketéktől függ: „Ha meg van bennük a jóakarát és békében akarnak velünk élni, mi készen vagyunk mindenkor az együttműködésre”.

Ez mind nagyon szépen van elmondva, de a fekete tömegek erre nem hajlandók, őket elsősorban a rivalizálás izgatja, a féltékenység fűti. S így Crown Heights állandóan forrongó vulkán, amely bármikor kitörhet.

ASKENÁZI ERVIN

UJ KELET
USA-BAN

Szerkesztőségi, előfizetési és hirdetési ügyekben felvilágosítással szolgál

COLEMAN
KÁLMÁN KAHANA

619 E. 2nd Street

Phones: Brooklyn N.Y. 11218
633-0543 — 633-0564

GÁLEJ ZOHAR
AKCIÓ A 10 ÉVES
JUBILEUM ALKALMÁBÓL
504.- IL
Alvás + reggeli, ebéd vagy vacsora turistának
A szálló orvosa — bőrspecialista, 3 vendégek rendelkezésére.

הזמנת מקומות: ת"א שד' רוטשילד 66
615398 .625955 טל
057-90851/2/3/4 .97848 טל : סדום:
5-294 טלקס

Victory

MIÉRT PONT A NYÁRON ?

A „Victory” bőrdivatának van válasza erre.
Mert csak nyáron van ilyen gazdag választék nagy méretekben.
Mert csak nyáron vállalunk megrendelést mérték szerint.
Nálunk már most megtalálhatja az 1980-as téli divat legmodernebb modelljeit, természetesen gyári áron.

Az áruaktár felszámolása a régi áron.
Nyitva egész nap, reggel 7-től este 6-ig, szombat este 11-ig.
Bné-Brák, rech. Hákison 16, telefon 708030
Autóbuszok: 20 21 23 42 40. Leszállni a Volkswagennél.

KÖZÉLETI HIREK

A budapesti Új Élet című zsidó hetilap új számában ismertető közöl Gondos Margalit "Vacsora Jeruzsálemben" című, nemrég megjelent novellás kötetéről.

Az Egyesült Államokban elhunyt Marton György, a világszerte ismert Marton Irodalmi Igénység tulajdonosa. Az igényességet az édesapja, dr. Marton Sándor alapította, s az a magyar fővárosban, később Bécsben, Párizsban, majd New Yorkban és Los Angelesben működött. Az utóbbi években elsősorban filmszenarióm írók műveinek képviselésével foglalkozott. Marton György 80 éves volt.

A tel-avivi „Bét Jákov Jozsef” templomban emlékeztet tartottak a 35. évvel ezelőtt elhunyt „Mefkure” máápi-hajó 300. évfordulójának lelküdvéért. A hagyományos imák elmondása után megszólaltak: Jicchák Árci ügyvéd, Tel Aviv alpolgármestere, Jehuda Sáári volt alminiszter, Mose Maur és Rössel Mordecháj újságírók, valamint Efrájim Guttman rabbi, az áldozatokat megörökítő emlékbizottság elnöke. Az est során elhatározták egy „Mefkure tanulmányi nap” rendezését, melynek során feldolgozzák az e kérdésben eddig napvilágra került fontos adatokat. Az estet vezette Leibovics Slomo Láis, külügyminisztériumi főtisztviselő üdvözölte a hajó megmenekültjeit, Szálmánoffné Popper Verát és fiát, Fülöp Tamást.

A müncheni tévé riportfilm készíti az izraeli inflációról. A forgató csoportnak, amely a napokban érkezett meg Németországból, Blaustein Judit a vezetője; ő írta a riportfilm szövegekét.

A müncheni tévé riportfilm készíti az izraeli inflációról. A forgató csoportnak, amely a napokban érkezett meg Németországból, Blaustein Judit a vezetője; ő írta a riportfilm szövegekét.

EGYMAS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

Szép külsőségek között rendezték meg Tel Avivban a „Forum Palace” hotel különműtermében Hazai Orli és Mose Lévi házasságkötési szertartását. A násznép sok szeretettel ünnepelte a fiatal párt és az örömszüloket. Hazai Sámuel és felesége, Évát, valamint Rosa és Slomo Lévit.

Koppel André és Vera (Sopron-Budapest) New Yorkból rokonlátogatásra érkezett.

A baráti kör tagjai sok szeretettel vették körül Gábori György frót (Putnok-Budapest-Torontó), aki baráti látogatásra és országjárásra érkezett.

A tisztelők és barátok széles köre ünnepelte melegen az aradi származású Tál Reuvent aból az alkalomból, hogy a haifai műegyetemen az aeronautika kutatása elismeréseként a tudományok doktorává avatták. A fiatal tudós dr. Thau Ernőné egyetlen fia, hadiiparunk egyik részlegének osztályvezető főmérnöke.

A vulkáni (Hunyad megye) származású Junger család, valamint a baráti kör tagjai jókívánásokkal halmozták el a napokban Fejg Arturt és feleségét Fánit, akik Torontóból érkeztek Izraelbe, hogy fiuk, Jicchák Uri bármicváját itt ünnepeljék. A tel-avivi Hilton szállóban fogadta a Junger házaspár a gratulációkat, Jicchák Árci, Tel Aviv alpolgármestere és Müller Pinchász názareti főrabbi mondott beszédet az ünnepségen.

Sok szeretettel vették körül a fiatal párt és az örömszüloket Áskelóban, Weinstein Rámi és Cháná Álmásal esküvőjén. A vőlegény Weinstein György és Éva fia.

Benedek Pál, lapunk belső munkatársa, a héten családi látogatásra Budapestre utazott.

Számos tisztelő és barát üdvözölte „onag sábat” keretében Schiffné Ehrenfeld Ráchelt New Yorkból, aki az ottani Irgun Anijé Erec Jiszráel vezetőnöje. Az ünnepelt saját szép verseivel választ az iránta megnyilvánult figyelmes rokonszenvre

Herzlián, a HOH klubdelutánján Klein Annát ünnepelték a születésnapja alkalmából. Dr. Vajatin László köszöntötte az ünnepeltet.

Frankfurtban elhunyt 71 éves korában dr. Weininger István volt aradi ügyvéd.

Barátok és ismerősök nagy tábora szeretettel gratulált Kad-dári Michálnak, dr. Ferenc Jozsef natanjai orvossal való eljegyzéséhez. Az örömszüloek, prof. Kaddári Cvi, a Bár Ilán egyetem pro-rektora és neje Lea, illetve Ferenc A. állami főtisztviselő és felesége.

Rokonok, barátok és ismerősök melegen gratuláltak Natanján a váradi származású Katz Lászlónak és feleségének, Lilinek abból az alkalomból, hogy megszületett első unokájuk, Anát, Katz Mose és Turgeman Marcella leánygyermeké.

Drory Dávid lapunk belső munkatársa a héten Ciprusba utazott, ahol nyári szabadságát tölti.

Nagy részvét mellett tartották a rechovoti temetőben Káldor Arnold-Avrahám ázkaráját és sírkö-avátását, a slosim alkalmából. A megjelentek együttérzéssel vették körül özvegyét, fiát, Káldor Nátán (Iván) biológust, a Weizmann Intézet tudósát, a helyi magyar jisiv megbecsült tagját, valamint menyét és unokáit.

Sok gratulációt kapott a héten Dicker Bráchá, az Új Kelet tisztviselőnöje, aki házasságát kötött Chájim Ganzsal. Az esküvőt a tel-avivi rabbinátus, termében tartották. Jókívánásokkal halmozták el a menyasszony szüleit, a cigándi származású Dicker Editet és Albertet.

**»NURIT«
KONYHÁK**
Magas nívó,
jó kiszolgálás,
szép kivitelezés,
szolid árak,
tervezés és össze-
állítás
Gijj Jám Vihuc
(Herzlián)
Tel. 03-985052 * Kényelmes fizetési feltételek lehetségesek

Dr. MARTON GIZELLA:

TISZTA VÁROS – SZÉP VÁROS

Egy alkalommal – jó 15 évvel ezelőtt –, amikor az izraeli napilapok szerkesztői a haifai polgármester vendégei voltak, azt kérdeztük vendéglátónktól, mi a titka annak a példás tisztaságnak, ami a kies hegyoldali várost oly széppé teszi.

A polgármester azt válaszolta, a főleg munkásokból álló lakosság minden nehézség nélkül megértette, hogy a város tisztántartása mindannyiuk elsőrendű érdeke, s ehhez tartja magát ő is.

Elég sablonos magyarázat ez – mondta – ilyen leegyszerűsített formában. De marad a tény, hogy az évek során alig merült fel komoly probléma ezen a téren, s ha felmerült, szigorúan jártak el a tisztántartást zavaró hanyagság ellen. És mind máig érvényes maradt ez a döntő pont.

Minden város vezetősége köteles szigorúan fellépni a szeméttelőkkel és más rendbontókkal szemben. Büntetni kell minden polgárt, aki nem hajlandó fel-fogni a város tisztaságának a fontosságát.

Cháná Zemer lapunk július 23-iki számába Bukarestet a világ legtisztább városai közé sorolja. Valóban, ma ez így is van. Nyolc év előtt én is jártam Bukarestben, s igazolhatom. Viszont jártam ott jó három évtizeddel ezelőtt is, s állíthatom, hogy akkor megborzadtam az utcákon látott sok piszoktól, szeméthalmaztól, még a legelegánsabb boulevardokon is, hogy a félreeső utcákról ne is beszéljünk. Azok nemesak piszkosak voltak, de szennyvíz csörgedezett bennük nem egy helyen.

A nyolc év előtti látogatásomkor tapasztaltam rend és tisztaság a bukaresti utcákon, annyira meglepett, hogy meg is kérdeztem barátaimat, hogyan történt ez az óriási örömdetes változás. Elégedetten mosolyogva válaszolták, hogy Bukarest városa szigorúan bünteti a szeméttelöket...

Hát igen, ezt kell eltanulja a mi szeretett Tel Avivunk is.

Néha azon csodálkozunk, hogy fiatal és népszerű polgármestereink elődeinek nyomdokain halad, s éppen úgy, mint azok, semmi szigorot nem mutat „népével” szemben, ami a városrendeztetet illeti. Hiába a számos pozitívum a város szépítése terén, amit nem lehet és nincs szándékunkban letagadni, mint például a kopott, fakó kerítések átfestése, a színes padok elhelyezése az utcákon, tereken és parkokban, az idős és fáradt polgár kényelmére.

Mit ér mindez, ha minden polgár úgy szeméttel, ahogy akar az utcákon, senki meg nem szólítja, rendre nem utasítja, meg nem bünteti. Városunk helyenként úgy néz ki, mintha utacsep-őr nem is lenne a világon. Pedig van, és ha hajnalban a tel-avivi polgár annyi fáradságot venne magának, ahogy mi tettük, hogy kimegy az utcára, rá sem ismer a reggeli fényben tündöklő tiszta városára. Mert az utacsepőrök igenis megteszik a magukét.

Csak később piszkoljuk be a várost, mi, a járókelők, mindnyá-junk szégyenére. Amikor már egész Tel Aviv talpon van és fut a dolga után, akkor dobál el a felelőtlen polgár cigarettacsutkákat, csomagolópapírt, ételmaradékokat, semmivel sem törődve. De ha tudata mélyén érezne, hogy ezért büntetés jár, felébred benne a természetes tartózkodás, s végül a szokássá vált öntudatunk – és emberi módon viselkedne.

Régi tel-avivi lakosokkal, a Kis Tel-Aviv volt polgáraival is beszélgettünk a dologról, s mind-től azt a lehangoló választ kaptuk, hogy csak annak közömbös a város szépsége és az utca tisztasága, aki nem szereti lakhelyét. Talán van is benne valami. De nem igen tartjuk valószínűnek, hogy az érzelmi kapcsolat csak a Kis Tel-Avivra vonatkozhatott. Hogy a modern élet gyorsabb forgatagában az egyén közömbösebb lenne városával szemben, könynyebben megfedelkezne olyan „elemi kötelezettségekről”, mint a város tisztántartása?

Ez nem lehet általános, és az utóbbi éveim külföldi tapasztalatai sem ezt mutatják.

Ellenkezőleg. Hasonlóan a fent említett bukaresti példához, a legtöbb európai nagyváros az utóbbi 10–15 év alatt óriási fejlődött tisztasági, esztétikai szempontból.

A legfeltűnőbb „esztétikai forradalom” talán Párizs városa ment át, amikor a hatvanas évek derekán André Malraux, a francia kulturális ügyek minisztere „Párizs ötéves esztétikai tervét” – nagy közéleti harcok árán – megvalósította. A középkeresetű lemosaíta a középületekről, s a „patinás” szürke utcasorok úgy kitéhérétek és újjászültek, hogy csodájára járt a világ.

Ez is lehetséges? – kérdezték az emberek megilletődve.

Ma már nemesak a nagy bulvárok ragyognak a csillogó üzletek, elegáns kávéházak, mazik, színházak fényétől, hanem a kis mellékutcák és sikátorok is szépek, tiszták és romantikus sétára hívogatók a járókelőket.

Boldogan csatangolunk ugyan diákkorunkban is a Fény Városának minden utcáján és a nap minden órájában, de lelkiünk mélyén sajnáltuk, hogy főleg a kedves, romantikus mellékutcák, tisztasági szempontból mennyi kívánivalót hagynak maguk után...

Ma már ez nincs. Már régen más szelek fújnak a Szaina-parti világvárosban. A bűzös sikátorok csak diákkori emlékeinkben maradtak meg. A malrauxi eredeti és óriási „tisztasági akció” új ala-

pokra helyezte, forradalmasította a városrendeztetet. Új felfogást honosított meg a modern városok vezetésében.

Ennek a hatására az egész modern világban – még Tel Avivban is – észlelhető. Az emberek jobban érdeklődnek; kisebb közösségi csoportok – főleg nőkből álló csoportok – kardoskodnak a tisztaság mellett. Utcán, autóbuzson, várótermekben bátran megszólítják a szeméttelöket, s a

papírt, cigarettavéget könnyelműen elhajgálókat.

S legnagyobb meglepetésükre, a legtöbb megszólított feleselés vagy goromba válasz helyett elpirul, lehajol és gyorsan zsebre-vágja az eldobott szemetet. Vagy megkeresi az utcai szemétkosarat. Olyan is akad, aki megköszöni a figyelmeztetést!

Hát nem csodálatos fejlődés ez?

Reméljük, hogy jó úton vagyunk, mert mindenkiben megérett már a tiszta, szép Tel Aviv utáni vágy. Lelki szemünkkel látjuk már azt a tiszta Tel Avivot, amelyet minden lakosa szeretni fog.

Két fiatal cfáti festő tárlata

A közelmúltban zárult két fiatal cfáti festőművész, Bikszér Mary (32) és Kohén-Egri Ráchel (31) közös tárlata a cfáti Wolfson kultúrközpontban.

Fiatalkoruk ellenére, mindkettőjük mögött, az ország különböző városaiban rendezett számos sikeres tárlat áll. Azok, akik művészi pályafutásuk első lépéseitől figyelemmel kísérik őket, megállapíthatják, hogy az elmúlt évek folyamán óriási fejlődésen mentek keresztül és további sikerek elé néznek.

BIKSZER MARY: ADY ENDRE

KOHÉN-EGRI RACHEL: ÖNARCKÉP

Beszédet mondtak. Áháron Náchmiasz, Cfát polgármestere, Jozsef Szagiv, a helyi munkatársítás titkára, Slomo Jhidian festő, a múzeum művészeti igazgatója.

A névadási ünnepséggel egyidőben nyílt meg a múzeumban Alexander Bogen festő „Pusztulás és Hősieség” c. kiállítása.

(galili)

A. SINAI VARRÓGÉP KÖZPONT

Bné-Brák, r. Akiba utca 19 • telefon 78 82 16

SINGER AKCIÓ

* Singer 258 varrógép minden tökéletesítéssel, inkluzív himzés, példátlan ára 7.700.- IL VILLANYMOTORRAL ÉS TÁSKÁVAL. HÁZHOSZÁLLÍTÁS. AZ AKCIÓ – MIG A KÉSZLET TARTI

ELADÓ

2 1/2 szoba összkomfortos I. emeleti LAKÁS Tel. 768573

KIBÚT BRUR CHAJIL KÁNTORT KERES

a nagyünnepekre Jelentkezés: Chájim Weintraub, tel. 051-97214

Felejtethetetlen férjem, édesapánk, testvérünk, sógorunk, nagyapánk

BLUM ÁHARON JESAJAHU 5" BEN AVRAHAM EFRÁJIM 5" Gurahonc – Aarad – Jajfa

slosimján, augusztus 20-án, hétfőn d.u. 4.30-kor ÁZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST tartunk a rison-lecioni új, Gordon temetőben. Találkozás a temető bejáratánál (3. sz. autóbusz a risoni központi állomásról). A GYÁSOLÓ CSALÁD

LÖWINGER ÉVAT

Senkel Sári és Löwinger Miska lányát Görömbölyről (kora 52–54), KERESI

Löwinger Mózes, Torontó. Összekötöttés: Weisz Efrájim, Even Jehuda, tel. 053-97101.

1979.VIII.17

HEJCHAL HATMUNOT.
Tel Aviv, Geula 40. (Allenby 52. sarok), tel. 57262-3
tisztelttel meghívja az alábbi festők — alef-bét sorrendben — olajfestményekkel, rajzainak és reprodukcióinak kiállítására és árusítására: Avni, Agám, Adler, Back, Bernstein, Ben Chajim, Goldman, Gurwitz, Gát, G. Micháel, Dávi, Wechsler, Sieghard, Teller, Mos, Mane Katz, Mesulám, Ovadovsky, Piszhadje, Kesze, Schor stb. — Régisékek, szüstitárgyak, órák, perzsa-szönyvegek, antik bútorok és minden szombat este 19.30 ritka műtárgyak.
— 23-ig és hétköznap 10-13 és 17-21-ig.
Meghívjuk a turisztikai, művészeti idegenvezetőket.

Felejthetetlen megboldogult drága apánk és nagyapánk

KÁLMÁN SCHWARGZ ל"י
(R' ABRAHÁM SCHWARGZ FIA)

emlékére

SIRKOAVATÁST

tartunk 1979 augusztus 26-án, vasárnap d.u. 4 órakor, Natanján, a sikun-vatikimi temetőben.
Autóbusz indul az Agudá templomtól 3.30-kor

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

KLEIN MARGIT (BABA) ל"י
Déva — Kolozsvár — Sabinia

elhunyatának

ELSOÉVES AZKARÁJÁT

1979 augusztus 20-án, hétfőn d.u. 3 órakor tartjuk a cursálomi temetőben.

A CSALÁD

Félúton a színes televízió

a Discount "Chén 6" tervével

Színes televízió? Önnek is lehet!

Hogy csinálják azt?

Nagyon egyszerűen!

Például, kiválasztott egy televíziót, amely 56.000 IL-be kerül.

1. Bemegy a Discount Bank legközelebbi fiókjába.
2. „Chén 6” tervet nyitatt.
3. Letétbe helyez 12.000 IL-t az első hónapban és 4000 IL-t havonta, 5 egymásutáni hónapban.
4. 6 hónap múlva, miután összegyűjtött 32.000 IL-t, a Discount Bank 24.000 IL kölcsönt nyújt önnek és már kezében van az 56.000 IL.

SZÍNES TELEVÍZIÓ FÉLUTON OTTHONÁBAN!

5. Az egész család a televíziónál ül és természetes színekben látja az életet.
6. Ezután visszafizeti a Discount Banknak, 4000 fontonként havonta, 6 hónapon keresztül.
7. A letétbe helyezett összegek kamata ugyanannyi, mint a kölcsön kamata, így tulajdonképpen egyáltalán nem fizet kamatot.

(A „Chén 6” tervben takarékoskodhat 20”, 22”, 26” színes televízióra, vagy bármilyen másra, amit venni akar.)

Jöjjön el a fiókhoz és kérdezze meg Discontosokat a „Chén 6” tervvel kapcsolatban és ők félúton találkoznak önnel...

JO A DISCOUNT BANKKAL DOLGOZNI
DISCOUNT BANK
AZ ÉREM JÖVEDELMEZŐ OLDALA

PÉNTEK

- 15.00: BUVÉSZVILÁG
15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
17.32: Arab játékfilm
20.05: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — Smuel Avidor Hákohén rabbi és Michál Tál közreműködésével
20.20: HANGOS HETI HIRADÓ
21.20: MOST ÉS MINDÖRÖKÉ — II. rész: Fruit továbbra is szenved, mert nem hajlandó boxolni. Meckéri Lauren kezét, de az kikoszarazza. Karen mindent elkövet, hogy férjhez mehessen Wordenhoz.
22.40: HANG ÉS KÉP — Két izraeli zenei mű: 1. „Ok-tóberi napsütés” — Mark Kopitman szerzeménye. Je huda Ámitáj szövegére: — 2. „Elza” — Jozsef Tál műve, Elza Lasker-Schiller versére. Előadói: Adi Ecjon és Nira Zákai. Az összekötő szöveget mondja: Odéd Beéri.
23.25: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.
Iskolatévé
9.00: A mi utcánkban
9.30: Rajzfilmek
10.00: Ifjúsági magazin
10.40: Anzol a 6. osztálynak
11.00: Barthelemy — ifjúsági tévé-játék
11.25: Itamar Ben Avi, az első héber gyermek
14.00: Cini Sávit műsora
14.30: Művészettörténet

SZOMBAT

- 18.02: RAJZFILMEK
18.30: UJÍTÁSOK ÉS TALÁL-MÁNYOK — A műsorban: A víz hőmérsékletét szabályozó biztonsági dugó; Fémerősségi vizsgálatok; Helyes beszéd-szabályozó készülék.
20.00: A SZOMBAT KIMENE-TELE — Testi munka a zsidó hagyományban. Le-vezeti: Mose Bár-Juda
20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN
21.05: SPORHTHIRADÓ
22.05: „A FATTYU” — Két részből álló krimifilm, amelynek hőse egy francia színész és egy angol arisztokrata törvénytelen gyermeke, aki azért küzd, hogy apja ismerje el fiának. Főszerepben: Andrew Stevens.
23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

1979 augusztus 17, péntek
5739 év 24.

I. MŰSOR

- 7.07: Reggeli koncert, 10.05: Novella, 10.40: Szabadegyetem, 12.05: Könnyű és klasszikus, — 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, 16.05: Hang-lemezek, 17.05: Irodalom, 20.05: Péntek esti hangverseny, 22.05: A muzsák körében, 23.00: Angol nyelvű dráma, 0.10: Zenei csemegék, 1.15: Hátikvá.

II. MŰSOR

- 8.10: Reggeli zene, 10.05: Nálunk itthon, 12.05: Dolgozók nap, 12.30: Heti sportesemények, 14.10: Vidám hétvége, — 16.10: Ez érdekel, 18.05: Egy elhagyott szigeten, 19.05: A héten történt, 20.10: Ima és dal, — 21.05: Spanyol románcok, 22.05: Rádás, 23.05: Péntek este, — 0.10: Érdekes találkozások, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

- 9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.30: Dalparádé, 17.05: Interjú, 19.05: Koncert, 21.05: Szombati dallamok, 22.05: A gyepen, — 23.05-től reggel 6 óráig: maraton pop-zene.

1979 augusztus 18, szombat
5739, év 25.

I. MŰSOR

- 8.05: Művészlemez, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zenei fej-törő, 10.05: Kamaraszámok, — 11.05: Hangjáték, 12.15: Szombati déli hangverseny, 14.10: Gyerekeknek, 16.05: Könyvszemle, 16.45: Dalban és prózában, 20.05: Ének- és hegedűszámok, 22.05: Rádió-vita, 23.00: Modern muzsika, 0.10: Könnyű és klasszikus, 1.15: Hátikvá.

II. MŰSOR

- 8.10: Kedvelt lemezek, 10.05: A külvilág, 11.05: Tarka műsor, 12.05: A rendőrségről, 13.05: A szülői ház, 14.10: Hanglemezek, 15.05: Sportmagazin, 17.10: Erec Izraeli emlékek, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 19.05: Közéleti magazin, — 20.20: Könnyű lemezek, 20.45: Sport, 22.05: Hámávidil és Móláv Málk, 23.05: Rádió- és tévé magazin, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

- 8.05: Csodás dalok, 10.05: Szombat délelőtt, 13.05: Interjú, 14.05: A tenegepartról, 16.05: Rece és valóság, 17.05: Beszélgetés egy katonatiszttel, 18.05: Álom a dalban, 19.05: Rock-zene, 21.05: Hagymányok, 22.05: Rádiószínpad, 23.05: Könnyű és klasszikus, 0.05: Éjjeli madarak — 2.05 Tarka műsor reggel 6 óráig.

A TEL-AVIVI MOZIK

HETI MŰSORA

ELŐADÁSOK KEZDETE

4.30 — 7.15 — 9.30

ALLENBY: A harcosok csoportja

BEN JEHUDA: Rohanás az életért

CÁFON: Vegyék elő zsebkendőjüket

CHEN: Bulldozer

CINEMA 1: Jimmy Hendriks é

CINEMA 2: Hazatérés

ESZTER: Az állat és az ember

GÁT: A kutyás ember diadala

DEKEL: A „vidámak” ketrece

GORDON: Spiderman újra út

DRIVE IN: Szélhámosok a titokzatos kastélyban

HOD: Uttörő fordulat

LIMOR: Nyár előtt

MATMID: Vágyak szállodája

MAXIM: Hollywood kedvencei

MOGRABI: Szarvasvadász

OFIR: Jimbuck

ORLI: Film, film

PÁRIZS: Esküvő

PEÉR: Agatha

SÁCHAF: Allandó partnerek

STUDIO: Szerető

TCHÉLET: Mennyben töltött napok

TEL AVIV: James Bond Moonraker-akciója

1979.VIII.17

11

העיתון "הארץ" מודיע על...

מזוהה הדמוקרטיה והשוויון האנושי...

אלה — שהם כושי, יותר מאשר...

היה ישראל עשתה רק מה שהחייבה...

ייתכן ואם כמעט בטוח, שאילו לא היה...

FAJVEDELEM — FORDITOTT ELŐJELLEL

Fel kell tennünk az egyszerű kérdést: milyen következményekkel járt volna az amerikai UNO-főmegbízott lemondása...

A demokrácia és az emberi egyenlőség parancsa, hogy felebarátunkat ne származása, vallása vagy faja...

Csak hogy Young néger, sőt ennek a közösségnek egyik legkiemelkedőbb vezető személyisége...

Izrael csak azt tette, amit fennie kellett: megvédte érdekeit, amikor tiltakozott az amerikai kormánytól...

Lehetséges, sőt csaknem biztos, hogy ha Young nem lenne néger, a lemondásával kapcsolatos fejlemények egész mások lennének...

IZRAEL UNO-FŐMEGBÍZOTTJA:

TOVÁBBRA IS BARÁTOMNAK TEKINTEM YOUNGOT»

Az amerikai zsidó vezetők követelték az UNO-főmegbízott eltávolítását

„Továbbra is barátomnak tartom Andrew Youngot és nagyon szeretném, ha barátságunk a jövőben is folytatódna” — mondotta Jehuda Blum professzor...

Mint beszámoltunk róla Young a Blummal folytatott beszélgetés során tárta fel az igazságot, majd Blum jelentést tett Jeruzsálemnek és ezt követte az izraeli kormány hivatalos tiltakozása...

Az izraeli UNO-főmegbízott azonban egyben szükségesnek tartotta, hogy a lemondás után sajtónyilatkozatot adjon ki, amely többek között megállapítja: Sajnálattal vettem tudomásul Young lemondását...

„De mindez nem csökkentheti tetteinek súlyosságát, minthogy az eltér az Egyesült Államok deklarált vonalától, vállalt kötelezettségétől — folytatja nyilatkozatát Blum...

Az amerikai zsidó vezetőség a legerélyesebben követelte — a

legutóbbi fejlemények nyomában — Young elbocsátását.

„Eljött az ideje, hogy Youngot eltávolítsák — mondotta Joseph Sternstein rabbi, az Amerikai Cionista Federáció elnöke...

Howard Squadron, az amerikai zsidó kongresszus elnöke azt hangsúlyozta, hogy Young elbocsátásának csak akkor lehet jelentősége...

Javits szenátor szerint „Young lépése továbbá azok a hírek, amelyek szerint bécsi nagykövetségünk, Milton Wolf szintén találkozott a PFSz megbízottjával...

Young régi barátja, remélem, hogy fog találni magának megfelelő munkakört...

Két kongresszusi képviselő: Benjámín Rosenthal és Paul Findley Young védelmére kelt.

A zsidó Rosenthal, aki a kongresszus külügyi bizottságának is a tagja, ezeket mondotta: „Az incidens nem érte meg ezt a nagy felhajtást...”

Rosenthal szerint Izrael „túl érzékeny a PFSz-el való minden fajta érintkezésre...”

Findley, aki a múltban már többször igyekezett rávenni az amerikai kormányzatot arra, hogy vegye fel az érintkezést a PFSz-szel...

TÁRSAS VAGY EGYENI UTAZÁSOK ROMÁNIABA ÉS A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE A LEGJOBB FELTÉTELEKKEL

THE ISRAELI CHAMBER ORCHESTRA FOLYTATÓDIK A BÉRLETEK MEGUJÍTÁSA ÉS ARUSÍTÁSA

DRÁGA FÉRJEM, APÁM, NAGYAPÁNK WALTER STRANSKY 57

DRÁGA FÉRJEM, APÁM, NAGYAPÁNK WALTER STRANSKY 57

Fájdalommal jelentjük, hogy szeretett drágánk Schwartz Jóna (Endre) elhunyt...

Szeretett férjem, testvérem, nagybátyánk Klausner Béla 57

Felejtethetlen drága férjem Salamon Lajos Jehuda 57

Felejtethetlen drága férjem, édesapám, apósom, nagyapánk, bátyám, sógorunk BERKOVITS LACI 57

Felejtethetlen drága férjem, apánk, apósnak, nagyapánk HERSCH JECHEZKEL 57

Megboldogult drágánk özv. dr. Mendel Jenóné (Stefi) 57

Felejtethetlen drága férjem, apánk, nagyapám, rokonunk KLEIN MIKI CVI 57

MEGSZÜNTETI A LÁB IZZADSÁGSZAGÁT RÁÁNÁNÁ